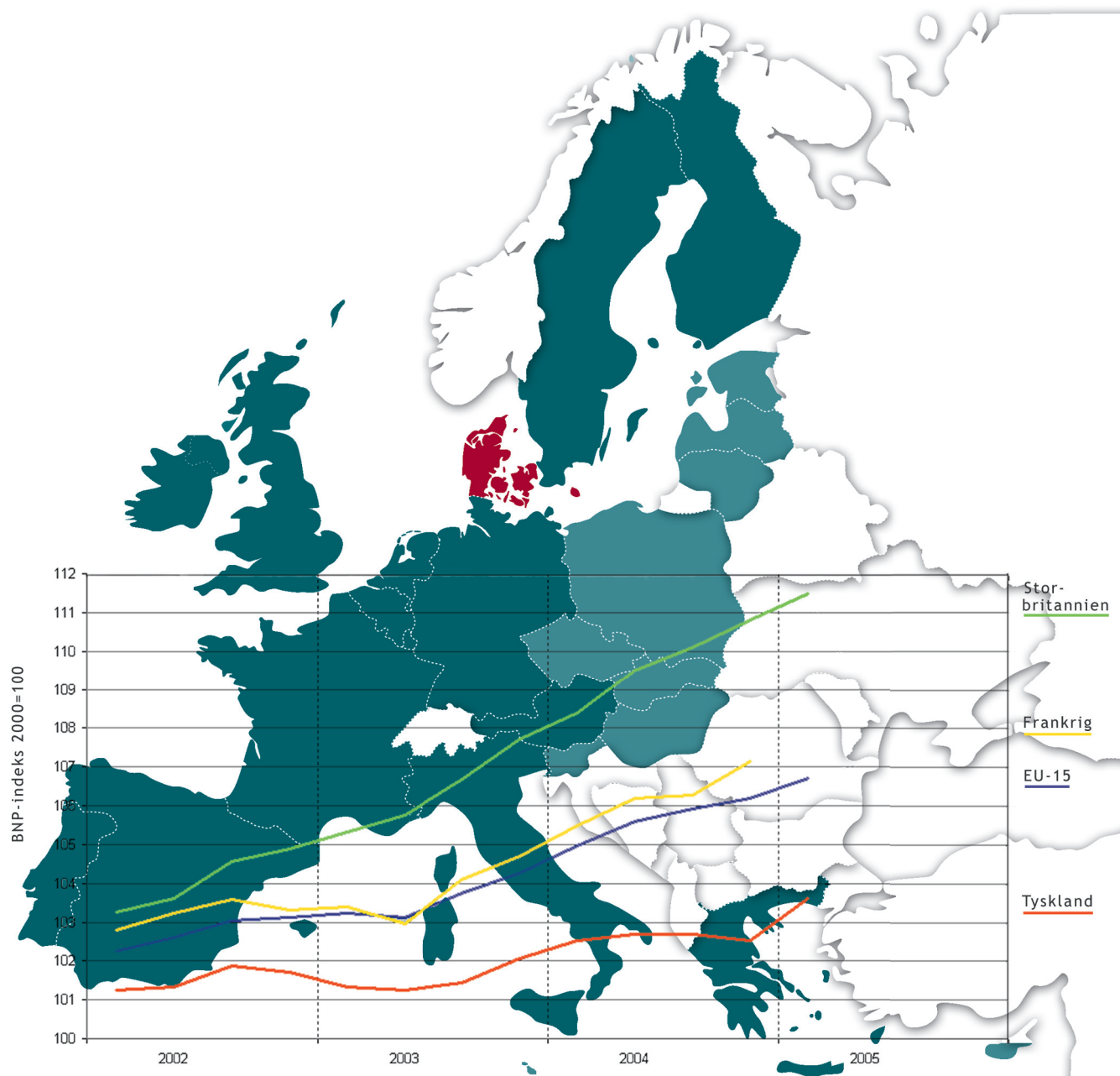

Nøgletal for økonomien i

- Danmark
- De 15 "gamle" EU-lande
- De 10 nye EU-lande

Figuren viser udviklingen i bruttonationalproduktet i en række EU-lande

Rettelsesblad

(Nye reviderede tal fra Danmarks Statistik den 20. juli, efter trykningen af denne publikation.)

Tabel 1 efter revisionen (nationalregnskabstal)

Forsyningsbalance (Danmark)							Vismændenes prognose		
	2002		2003		2004		2005	2006	2007
	Realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	Realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	Realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	real- vækst	real- vækst	real- vækst
BNP	0,5	1362	0,8	1402	2,0	1460	2,2	1,8	1,7
Privat forbrug	0,9	651	1,3	673	3,9	710	3,8	2,4	2,2
Offentligt forbrug	2,2	359	0,3	370	2,0	389	0,7	0,7	0,7
Faste bruttoinv.	0,5	269	1,9	272	3,1	285	5,5	3,1	2,5
Eksport	4,8	647	-0,9	636	3,3	667	3,2	3,1	3,2
Import	6,5	567	-0,5	551	6,5	594	5,2	3,8	3,7

Tallene er revideret for årene 2001-2004. De væsentligste ændringer er, at væksten af **BNP** i 2004 er justeret fra 2,4 procent ned til 2,0 procent. Samtidig er væksten i det **offentlige** forbrug steget fra 0,7 procent til 2,0 procent i 2004. Væksten i bruttoinvesteringerne og eksporten er justeret noget ned.

Generelt medfører justeringerne (selv om de visse steder er markante) **ikke** nogen ændringer i udsigterne for dansk økonomi, der fortsat er **gode**.

Den store opadgående forskydning i det **offentlige forbrug** i 2004, kan måske give anledning til kommentarer, idet spørgsmålet kan rejses, om hvorvidt prognoserne på dette område er holdbare.

14. juli 2005

Forord

Hermed udsendes den 4. halvårsrapport om de økonomiske nøgletal m.v. for Danmark, de 15 ”gamle” EU-lande og de 10 nye EU-lande.

Rapporten kaldes for en ”Europa-økonomianalyse” og er primært udarbejdet til medlemmerne af Europaudvalget og de folketingsmedlemmer, der interesserer sig for eller arbejder med økonomi og økonomisk politik.

I rapporten gennemgås de nyeste og vigtigste økonomiske udviklingstendenser indenfor EU. Som europæere og EU-borgere påvirkes vores dagligdag jo af den økonomiske udvikling, både i EU og resten af verden. Især U.S.A. og i stigende grad Kina spiller en stor rolle.

Som folketingspolitikere skal vi endvidere træffe vigtige beslutninger, afhængigt af den økonomiske udvikling i EU. Det er derfor vigtigt at have et godt beslutningsgrundlag.

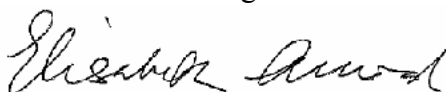
Vi har valgt at lave vores egne beregninger, så man kan vise den økonomiske udvikling særskilt for de for de 15 ”gamle” EU-lande og de 10 nye lande. Hovedsynspunktet er, at det har en selvstændig interesse, at følge med i hvordan den økonomiske udvikling former sig hos de 10 nye medlemmer af EU.

Og her viser vores analyser, at det går ret godt i de 10 nye medlemslande både med hensyn til vækst, forbedring af de offentlige finanser, nedbringelse af ledigheden og inflationen. Det er ret opmuntrende. For et halvt år siden så det nemlig ikke særlig godt ud.

Så hovedbudskabet i den 4. halvårsrapport er, at det går vældig godt med dansk økonomi og økonomien i de 10 nye lande. Derimod går det knap så godt med økonomien i EU-15.

Rapporten er udarbejdet af EU-sekretariatet ved EU-chefkonsulent Niels Hoffmeyer og stud.polit. Daria Krivonos.

Med venlig hilsen

Elisabeth Arnold
Formand for Europaudvalget

Indholdsfortegnelse

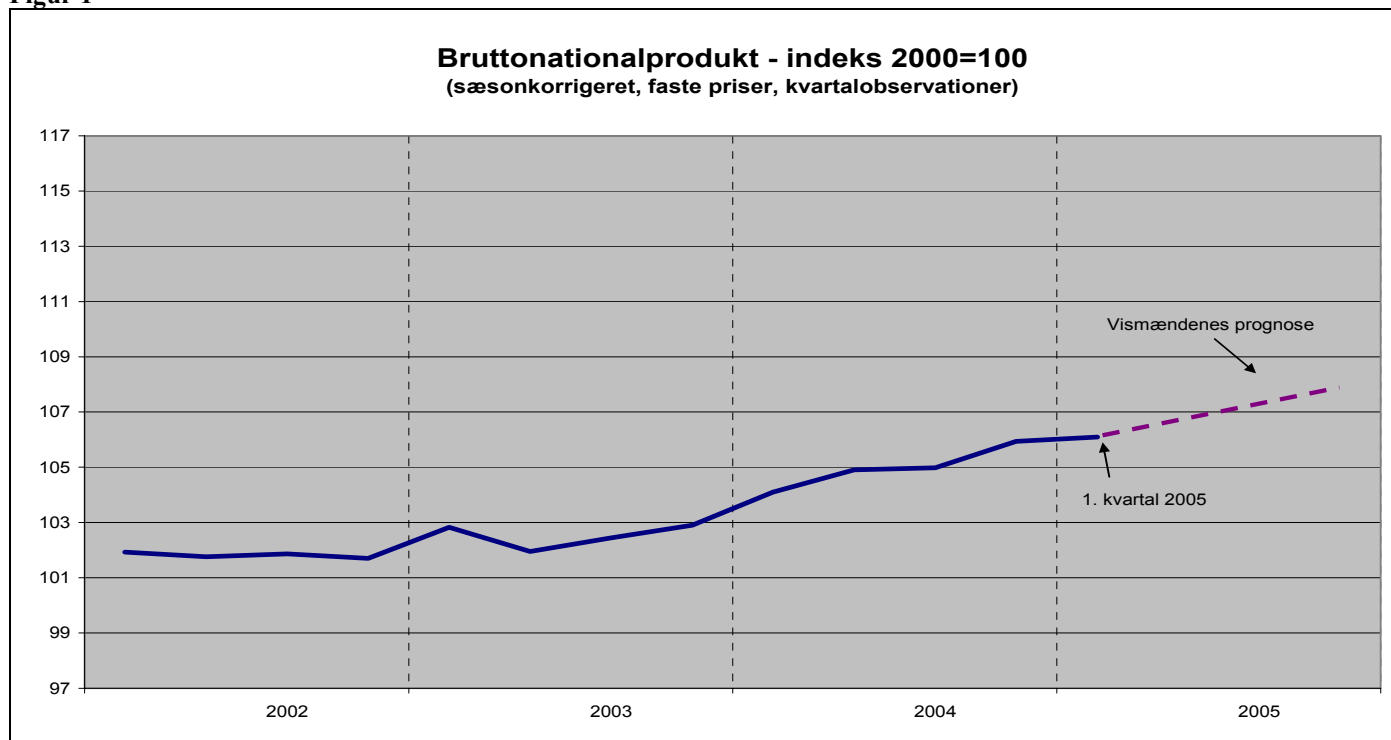
I. Dansk Økonomi.....	1
• Resumé.....	1
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	2
• Privatforbruget.....	3
• Investeringerne.....	5
• Boligbyggeriet.....	6
• Offentlige finanser.....	7
• Eksport, import og betalingsbalance.....	8
• Ledigheden.....	9
• Priser og lønninger.....	10
• Rente- og aktiekurser.....	12
• Valutakurser.....	13
II. De 15 "gamle" EU-lande	15
• Resumé.....	15
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	16
• Privatforbruget.....	18
• Investeringerne.....	19
• Offentlige finanser (budget).....	20
• Offentlige finanser (bruttogæld).....	21
• Ledigheden.....	22
• Priser og lønninger.....	23
• Rente- og aktiekurser.....	24
• Valutakursudviklingen.....	25
III. De 10 nye EU-lande.....	26
• Resumé.....	26
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	27
• Privatforbruget.....	28
• Investeringerne.....	29
• Offentlige finanser (budget).....	30
• Offentlige finanser (bruttogæld).....	31
• Betalingsbalance.....	32
• Ledigheden.....	33
• Priserne.....	34
• Aktiekursudviklingen.....	35

Dansk økonomi - Resumé

- Dansk økonomi klarer sig fortsat **godt**. Siden midten af 2003 har der været konjunkturopgang og vækst i økonomien. Det er især det **private forbrug** og **eksporten**, der trækker væksten i Danmark.
- **Vismændene** regner med en lidt mindre vækst i 2006 og 2007. Væksten vil være afhængig af om suspensionen af den Særlige Pensionsopsparing (SP) fortsætter.
- Det **offentlige forbrug** er stadig relativt lavt med en vækst på lidt over ½ procent.
- De **offentlige finanser** er også i fin form med et overskud på ca. 2½ procent af BNP både i 2004 og 2005. Danmark har den fineste placering blandt alle EU-lande m.h.t. de offentlige finanser.
- **Ledigheden** er godt på vej ned. Siden ledigheden toppede i december 2003, med ca. 185.000 ledige, har der været næsten konstant fald i ledigheden til i dag cirka 165.000 ledige. Vismændene regner med et yderligere fald i ledigheden.
- Det store fald i ledigheden er især indtruffet i **bygge –og anlægssektoren**, og der kan snart opstå flaskehalsproblemer med efterfølgende lønpres.
- Selv med høj vækst og faldende arbejdsløshed er **inflationen** under fuld kontrol med prisstigninger på 1-2 procent årligt.
- Det betyder også, at **obligationsrenterne**, vil fortsætte med at være lave. Forudsætningen herfor, er dog også at inflationen eller inflations**forventningerne** er lave i f.eks. U.S.A.
- En stor **usikkerhedsfaktor** i den økonomiske udvikling er dog de kraftigt stigende oliepriser.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 1

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 1

Forsyningsbalance	2002		2003		2004		Vismændenes prognose		
	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	2005 real-vækst	2006 real-vækst	2007 real-vækst
BNP	0,5	1351	0,7	1391	2,4	1446	2,2	1,8	1,7
Privat forbrug	0,6	642	0,9	659	4,3	695	3,8	2,4	2,2
Offentligt forbrug	2,1	359	1,0	372	0,7	386	0,7	0,7	0,7
Faste bruttoinv.	2,3	273	1,5	274	4,7	288	5,5	3,1	2,5
Eksport	4,8	603	-1,6	595	4,0	629	3,2	3,1	3,2
Import	7,3	526	-1,4	509	7,4	555	5,2	3,8	3,7

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, Forår 2005 – maj 2005

Dansk økonomi har været nede i en bølgedal i 2002 og 2003 men i 2004 og 2005 er væksten kommet i gang. Det er primært det **private forbrug**, der trækker økonomien i gang med ekstraordinært høje vækstrater på ca. 4 procent årligt.

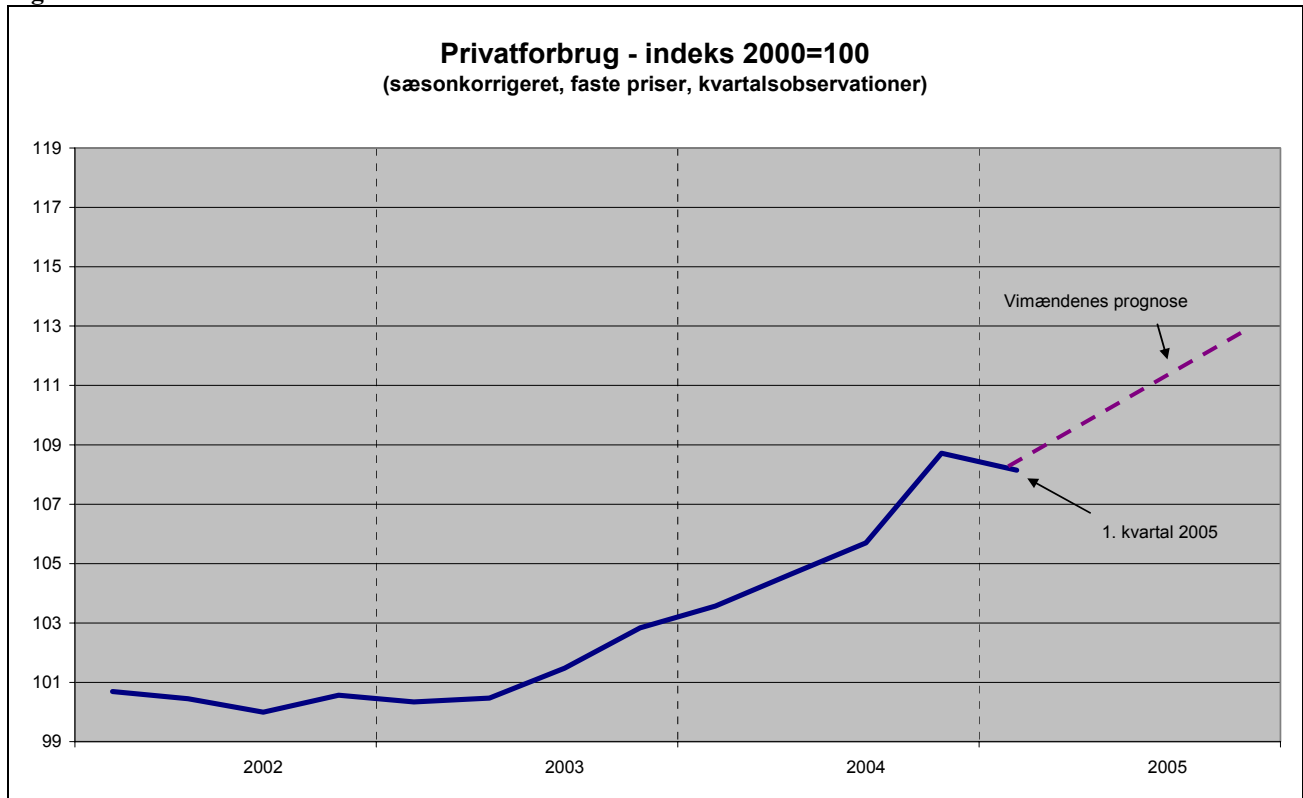
Heldigvis er der også kommet gang i **investeringerne**, og det er også med til at trække økonomien op. **Eksporten** ser også ud til at klare sig godt.

Det **offentlige forbrug** viser stadig historisk lave stigninger på lidt over ½ procent årligt.

For 2006 og 2007 regner Vismændene med en noget lavere vækst i økonomien. Væksten vil dog blive lidt højere, hvis suspensionen af den Særlige Pensionsopsparing (SP) videreføres i de kommende år, idet det private forbrug vil trække lidt mere gang i økonomien end ellers. **Den store usikkerhedsfaktor er dog olieprisernes himmelflugt.**

Privatforbruget

Figur 2

Kilde: Danmarks Statistik

Det private forbrug skønnes i **2005** til i alt 730 mia. kr. (2005 priser), hvilket er en stigning på lidt over 3½ procent i forhold til 2004. I 2004 steg det private forbrug med små 4½ procent i forhold til 2003. **Forbrugsvæksten i 2004 er den højeste i de sidste 10 år**, og i begge år ligger stigningerne oven i købet en del over det forventede.

Stigningen i det private forbrug skyldes tre ting. For det første stigningen i **realindkomsten**, for det andet den **lave rente** og for det tredje stigningen i **priserne på fast ejendom**, der medfører en omfattende realkreditbelåning, der giver øget forbrug. Hertil kommer selvfølgelig suspensionen af den Særlige Pensionsordning (SP)

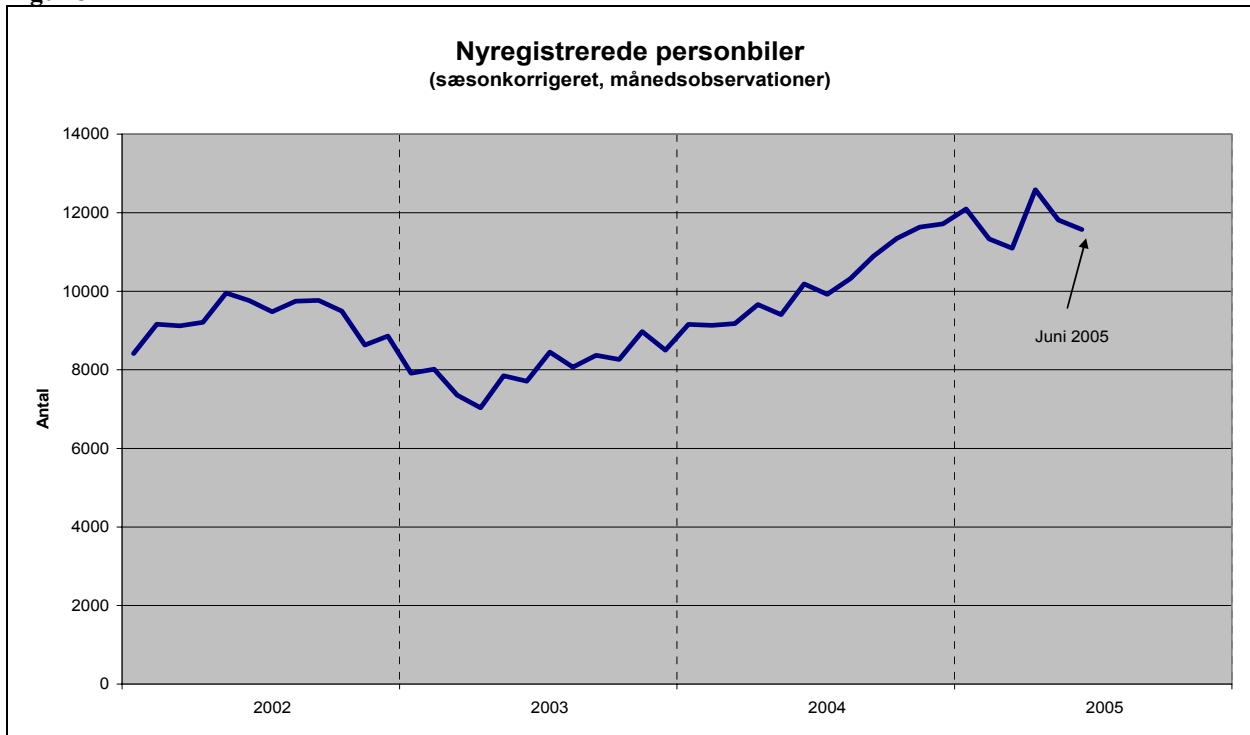
Den samme høje vækst kan dog næppe holde i de kommende år (jf. Vismændenes prognose). **Oliepriserne** er endvidere højere end forventet, og det kan trække forbruget ned.

Tekst til privatforbruget (figur 3 og 4)

Det samlede **bilkøb** når efter prognoserne op på ca. 35 mia. kr. i 2005, svarende til en stigning på **12 procent**, i forhold til 2004. I 2004 steg bilkøbet med ikke mindre end 35 procent (i forhold til 2003) I 2005 regnes med omkring 20 mia. kr. i registreringsafgifter. På grund af de meget høje bilafgifter virker det store bilkøb faktisk **begrænsende** på den samlede efterspørgsel i samfundet og dermed på forbruget.

Detailomsætningen forventes i 2005 at nå op på ca. 270 mia. kr., svarende til en realvækst på ca. 5 procent. Igen i år er det de varige forbrugsgoder der stiger mest.

Figur 3

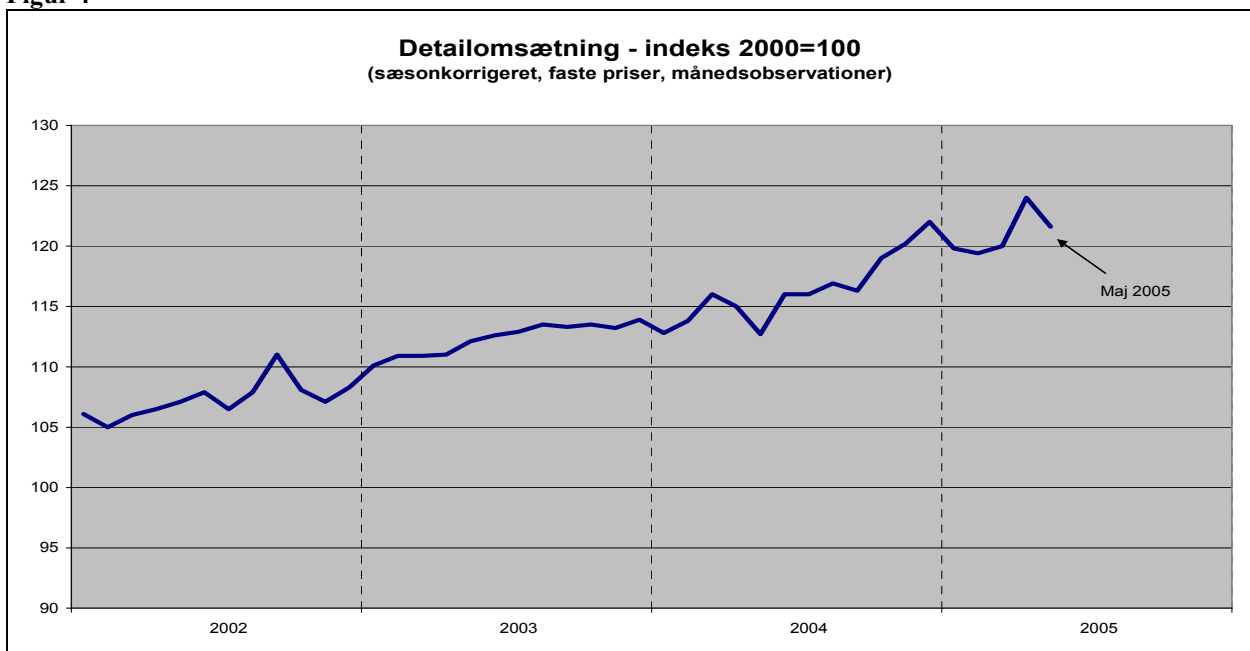
Kilde: Danmarks statistik

Tabel 2

Nyregistrerede personbiler	2002	2003	2004	jan. - jun. 2005
	111.599	96.502	122.543	70.499
				jan. - jun. 2004
				56.716

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 4

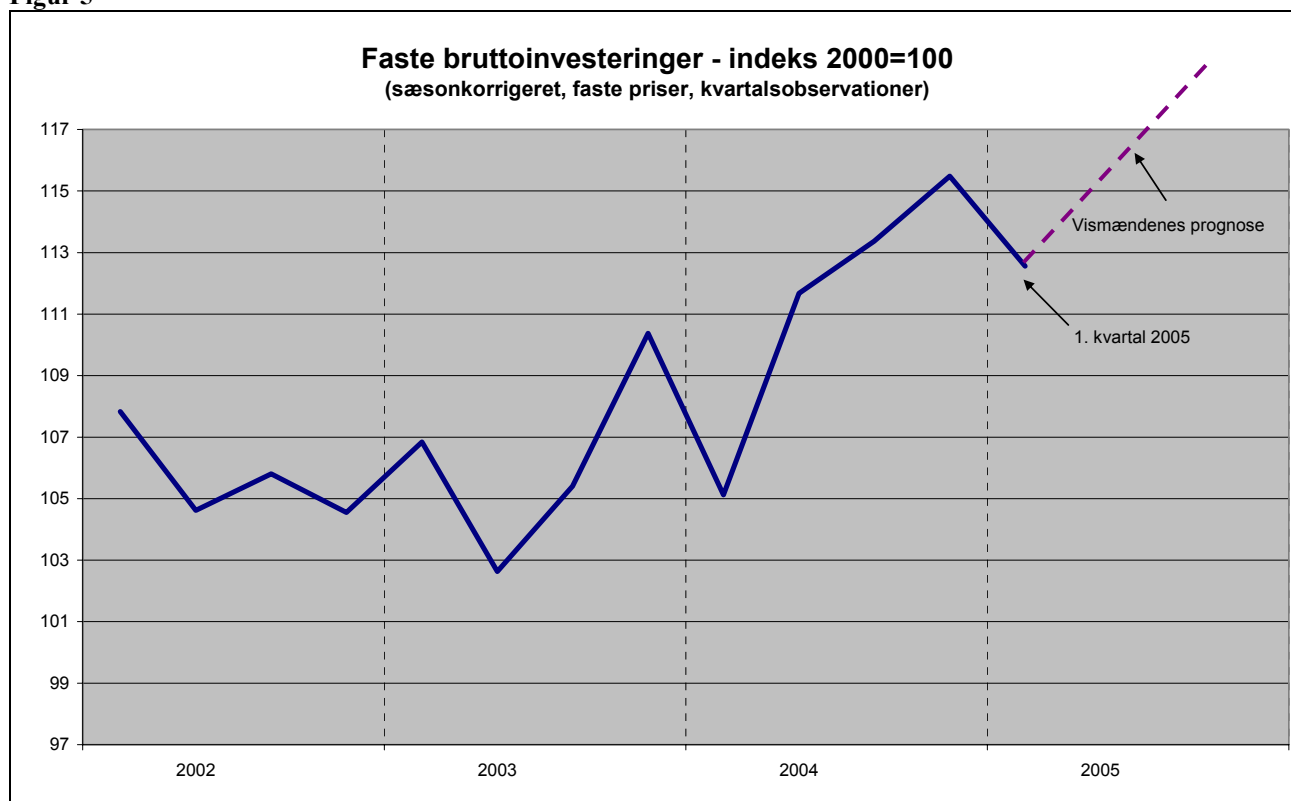

Kilde: Danmarks Statistik

← Se forklarende tekst

Investeringerne

Figur 5

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 3

Faste bruttoinvesteringer (mia. kroner, årets priser)	Vismændenes prognose (realvækst)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Offentlige investeringer	24	24	25	2,5	2,0	2,0
Private investeringer	249	250	263	5,8	3,2	2,5
Heraf boliginvesteringer	57	65	73	7,9	3,1	2,0
Totale faste bruttoinvesteringer	273	274	288	5,5	3,1	2,5

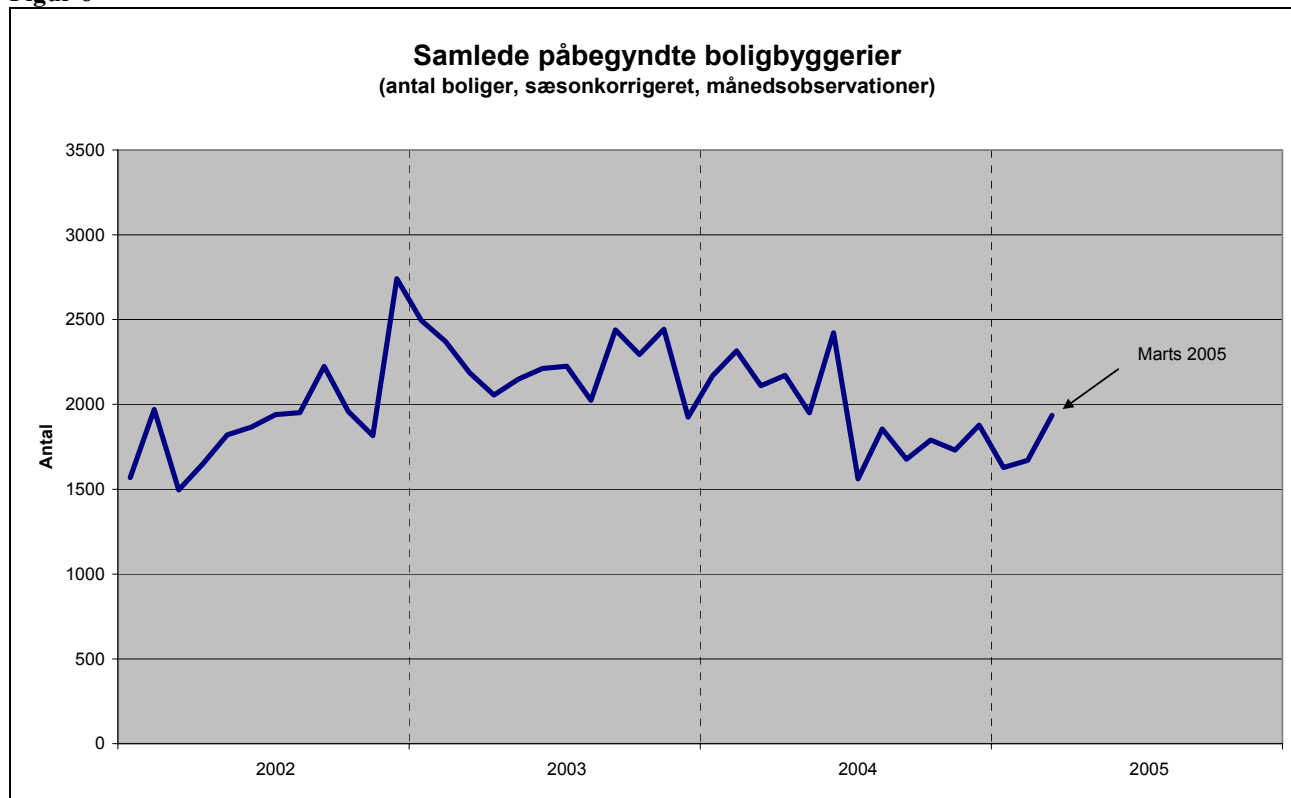
Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, forår 2005 – maj 2005

De samlede **bruttoinvesteringer** og herunder de private investeringer er kommet **godt i gang** i 2004 efter en midlertidig nedtur i 2003. I **2005** forventer vismændene, at de private investeringer holder en pæn stigningstakt.

Det tyder på, at erhvervslivet ser forholdsvis **optimistisk** på konjunktur- og vækstudsigterne for 2005 og 2006

Boligbyggeriet

Figur 6

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4

Antal påbegyndte boliger	2002	2003	2004	jan.-marts.2005
	22.957	25.969	23.632	5.234
				jan.-marts.2004
				6.594

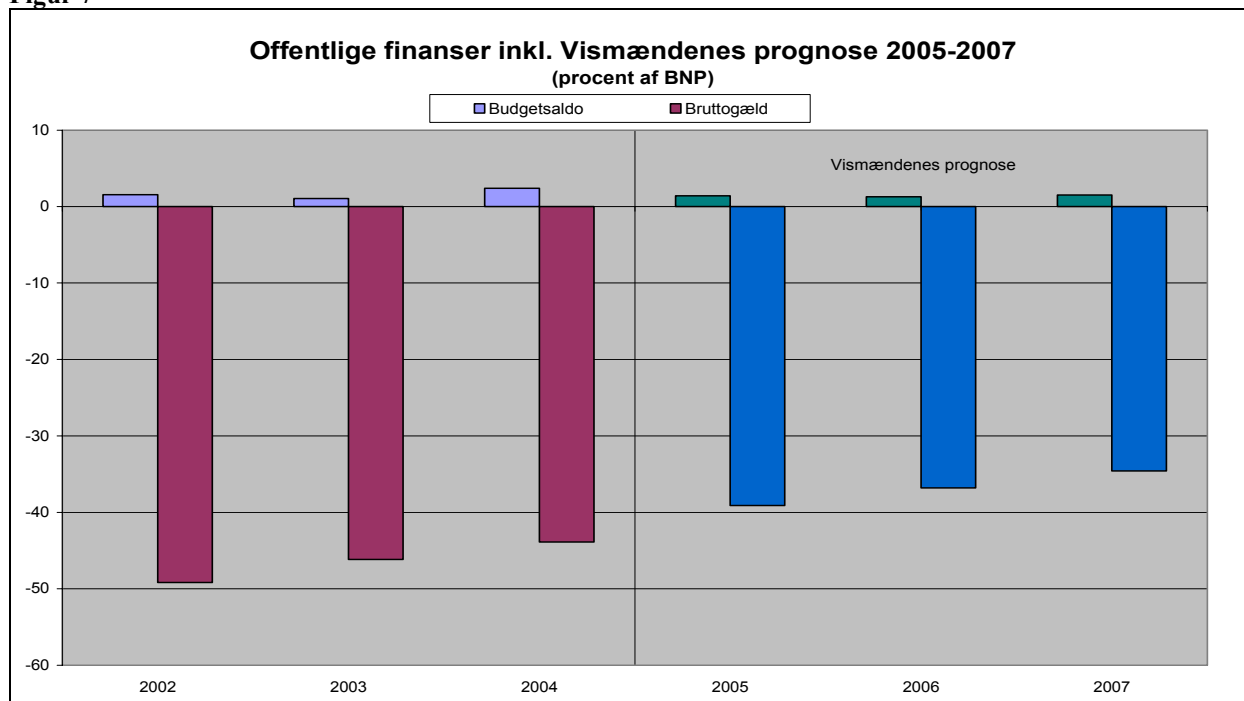
Kilde: Danmarks Statistik

Antallet af **påbegyndte** nye boliger ligger stadig en del **under** hvad man kunne forvente med de meget fordelagtige finansieringsvilkår, der gælder i dag (lav rente og afdragsfrihed i begyndelsen af låneperioden).

Ud af de samlede påbegyndelser på ca. 23.000 i 2004 udgør det støttede byggeri (dvs. det **almennyttige boligbyggeri**) cirka en tredjedel. Påbegyndelserne indenfor det støttede byggeri er **faldet** en del i 2003 og 2004 i forhold til toppunktet i 2002.

Offentlige finanser

Figur 7

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, forår 2005 – maj 2005

Tabel 5

Offentlig sektor (mia. kroner)				Vismændenes prognose		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Offentligt forbrug	359	372	386	398	412	426
Løbende overførsler	354	366	375	-	-	-
Investeringsudgifter	30	29	34	-	-	-
Drifts- og kapitaludgifter i alt	742	767	795	-	-	-
Driftsindtægter	753	774	819	-	-	-
Investeringsindtægter	11	8	12	-	-	-
Drifts- og kapitalindtægter i alt	764	782	831	-	-	-
Budgetoverskud*	21	15	36	36	34	34
Budgetoverskud (% af BNP)	1,6	1,0	2,5	2,4	2,2	2,1
Offentlig bruttogæld (ØMU-gæld)*	638	622	618	589	575	560
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	48,8	46,0	42,7	39,1	36,8	34,6

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, forår 2005 – maj 2005

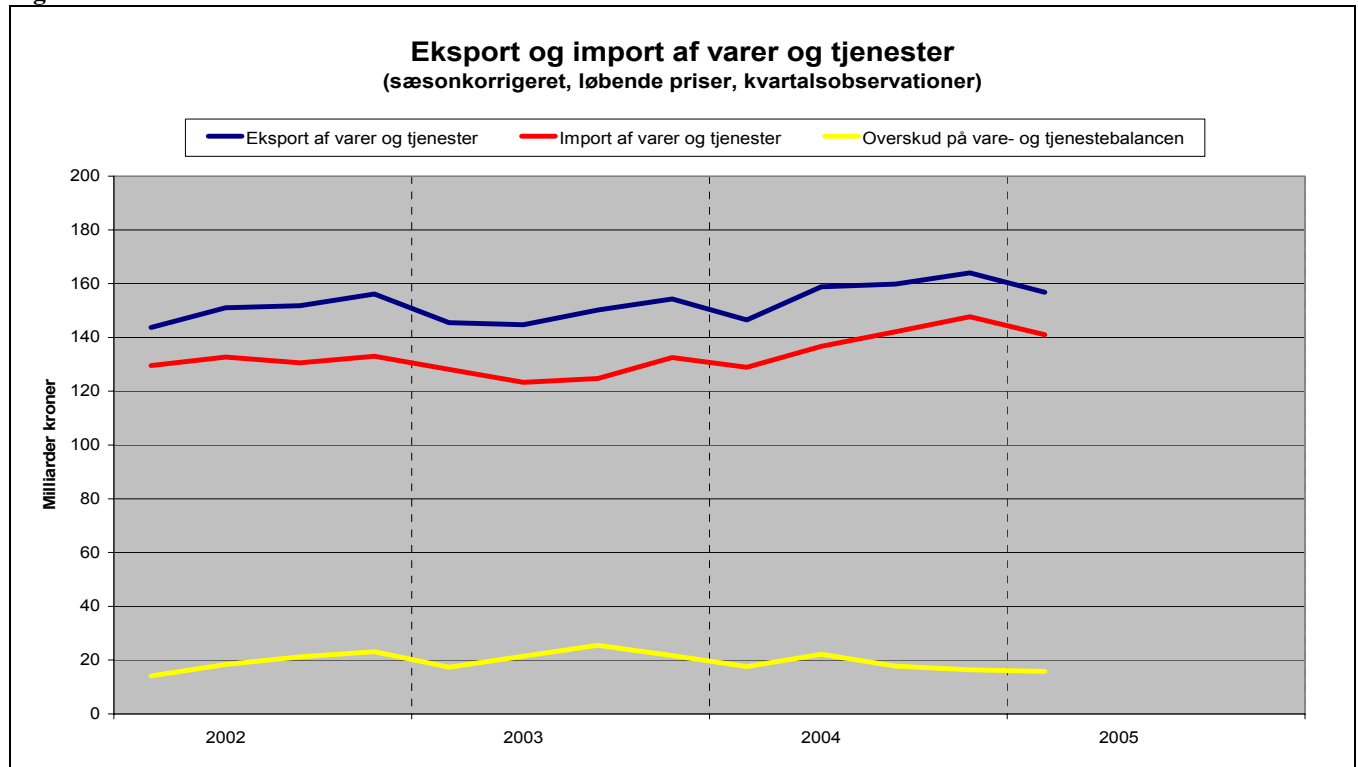
* Budgetoverskud og bruttogæld er **inklusive** ATP

Pengene ”vælder” stadig ind i de offentlige kasser og finansierer hermed de stigende offentlige udgifter. Det betyder, at Danmark stadig kan holde et **pænt overskud** på de offentlige finanser på skønsmæssigt **36 mia. kr. i 2005**. Også i 2006 og 2007 bliver der – ifølge Vismændene – overskud. Samtidig falder den offentlige gæld år for år.

Tallene i tabel 5 er inklusive ATP. **Fremover** vil tallene offentliggøres **eksklusive** ATP, der overføres til den private sektor. Det betyder – et teknisk - et væsentligt **fald** i det offentlige overskud (jf. regeringens budgetoversigt, maj 2005).

Eksport, import og betalingsbalance

Figur 8

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 6

Udenrigshandel og løbende poster (mia. kroner)				Vismændenes prognose (realvækst)		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eksport af varer	436	425	449	3,5	3,0	2,9
Eksport af tjenester	166	170	180	2,2	3,4	3,9
Import af varer	390	374	408	4,8	4,0	3,7
Import af tjenester	135	134	147	6,6	3,2	3,8
Eksport af varer og tjenester	603	595	629	3,2	3,1	3,2
Import af varer og tjenester	526	509	555	5,2	3,8	3,7
Overskud på vare- og tjenestebalancen	77	86	74	68	64	64
Løbende overførsler fra udlandet, netto	-22	-23	-25	-	-	-
Løn og formueindkomst m.v. fra udlandet, netto	-27	-17	-13	-	-	-
Overskud på de løbende poster	28	46	36	27	23	22
Overskud i procent af BNP	2,0	3,3	2,5	1,8	1,5	1,3
Udlandsgæld i DKK	227	178	166	141	120	100
Udlandsgæld i procent af BNP	16,8	12,8	11,5	9,3	7,7	6,2

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, forår 2005 – maj 2005

Konjunkturopgangen i dansk økonomi trækker en **større import** med sig end eksporten kan følge med i. Derfor er overskuddet på de løbende poster sat lidt under pres i de kommende år. Men overskuddet er dog stadig **pænt stort**.

Heldigvis falder vores **gæld til udlandet** voldsomt og det giver – sammen med den lave rente – mindre rentebetaling til udlandet. Det hjælper også med til at bevare det samlede overskud.

Tekst til ledigheden (figur 9 og 10)

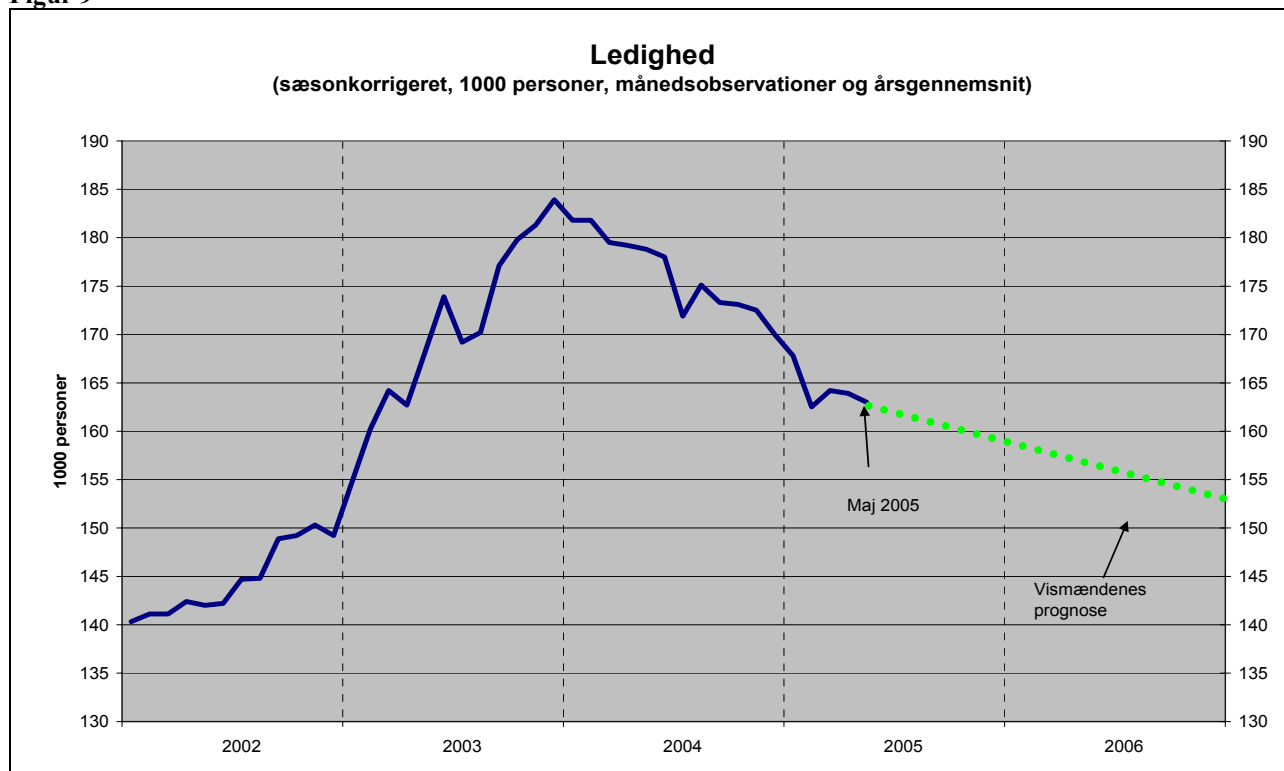
Den **høje vækst** i dansk økonomi i 2004 og 2005 medfører et **vedvarende fald i ledigheden**, der nu er nede på ca. 165.000 ledige. I forhold til 2003, hvor ledigheden toppede med ca. 185.000 ledige (december), er der altså tale om et fald på 20.000.

Ifølge vismændenes **prognose** vil ledigheden fortsætte med at falde igennem 2005 og 2006.

Der er dog stadigvæk et stykke vej ned til ledighedstallene for 2002, hvor bunden blev nået med 140.000 ledige. Ikke desto mindre er ledigheden især i byggeriet nu så langt nede, at der tales om begyndende flaskehalse.

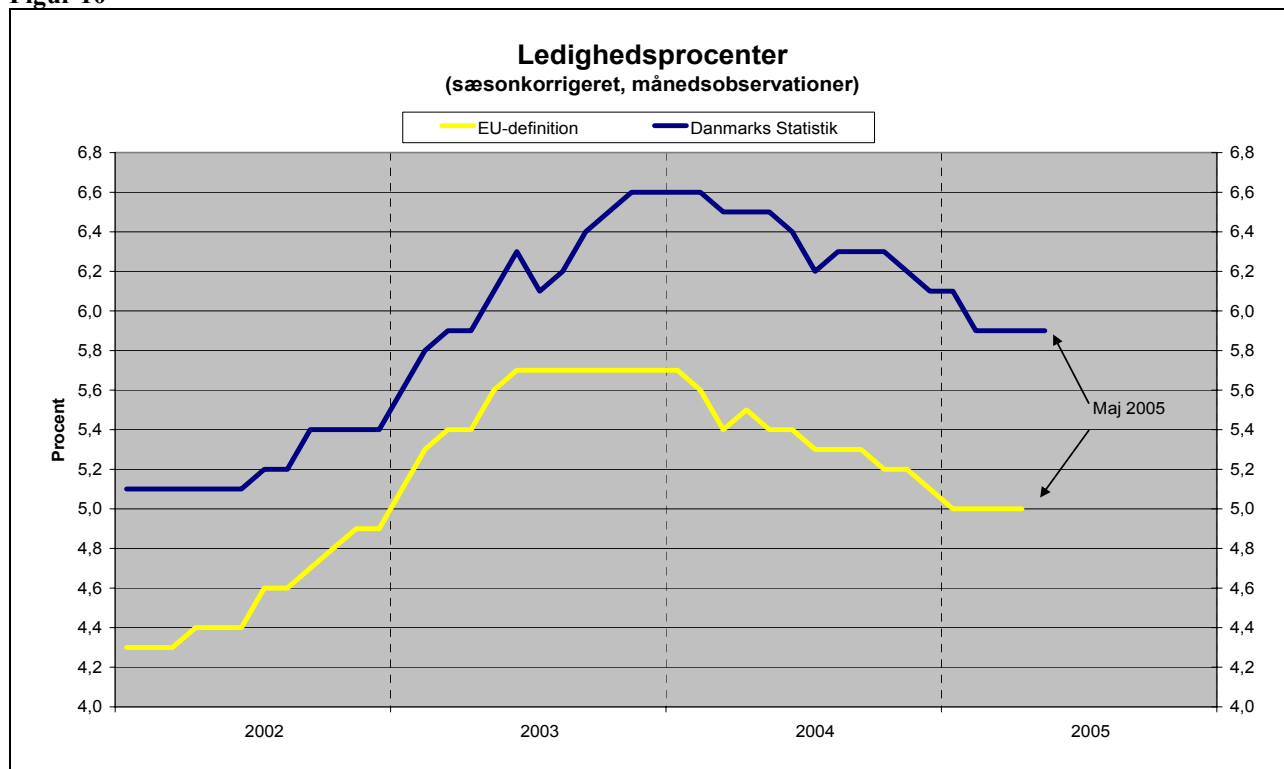
Ledigheden

Figur 9

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd – Dansk Økonomi, forår 2005 – maj 2005

Figur 10

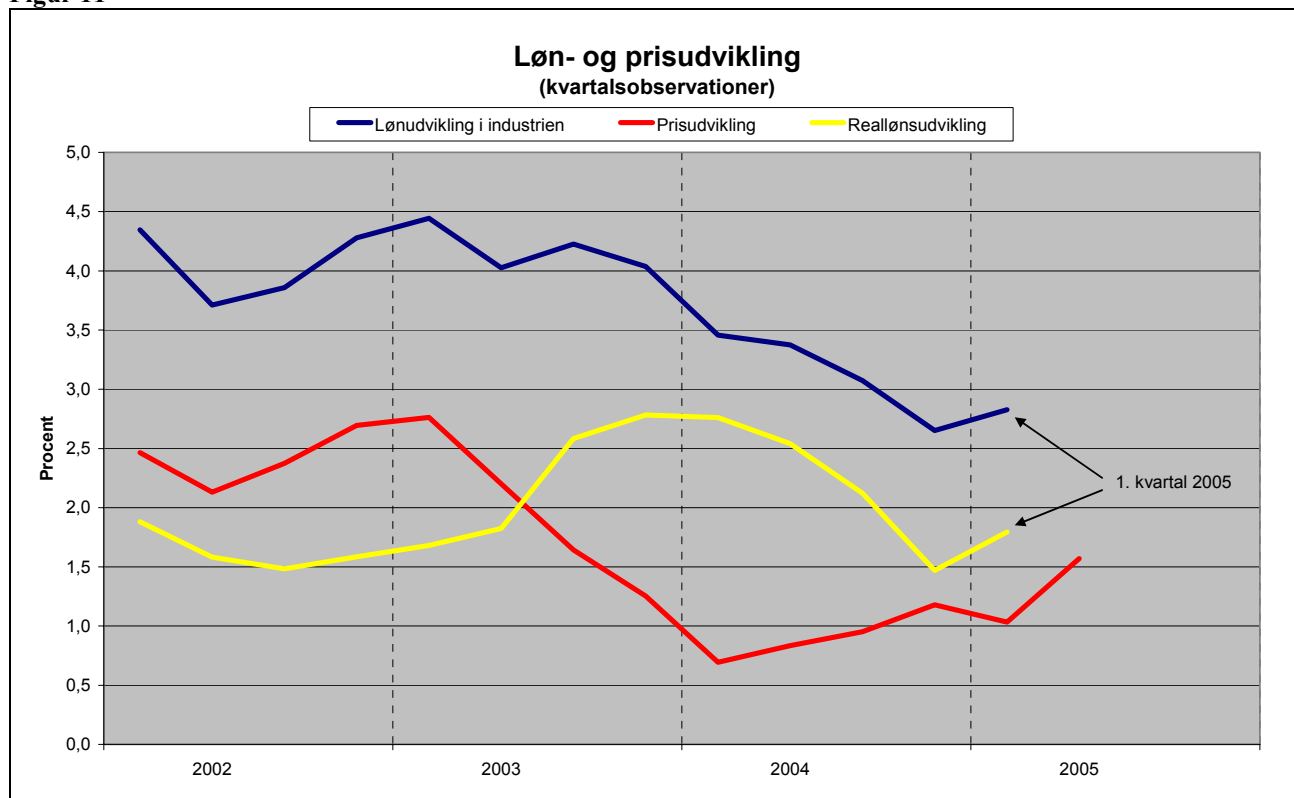
Kilde: Danmarks Statistik, Eurostat

Note: EU's harmoniserede ledighedsbegreb er defineret i Kommissionens forordning 1897/2000 og følger FN's internationale arbejdsorganisations (ILO) normer

← Se forklarende tekst

Priser og lønninger

Figur 11

Kilde: Danmarks Statistik, Eurostat

Lønudviklingen i industrien viste gennem hele 2004 en klart **faldende tendens** med en samlet lønstigning (timeløn) på 3 procent i forhold til 2003. Samtidig var prisstigningerne meget begrænsede på ca. 1 procent, så der er stadig en **pæn reallønsfremgang** på et par procent i 2004.

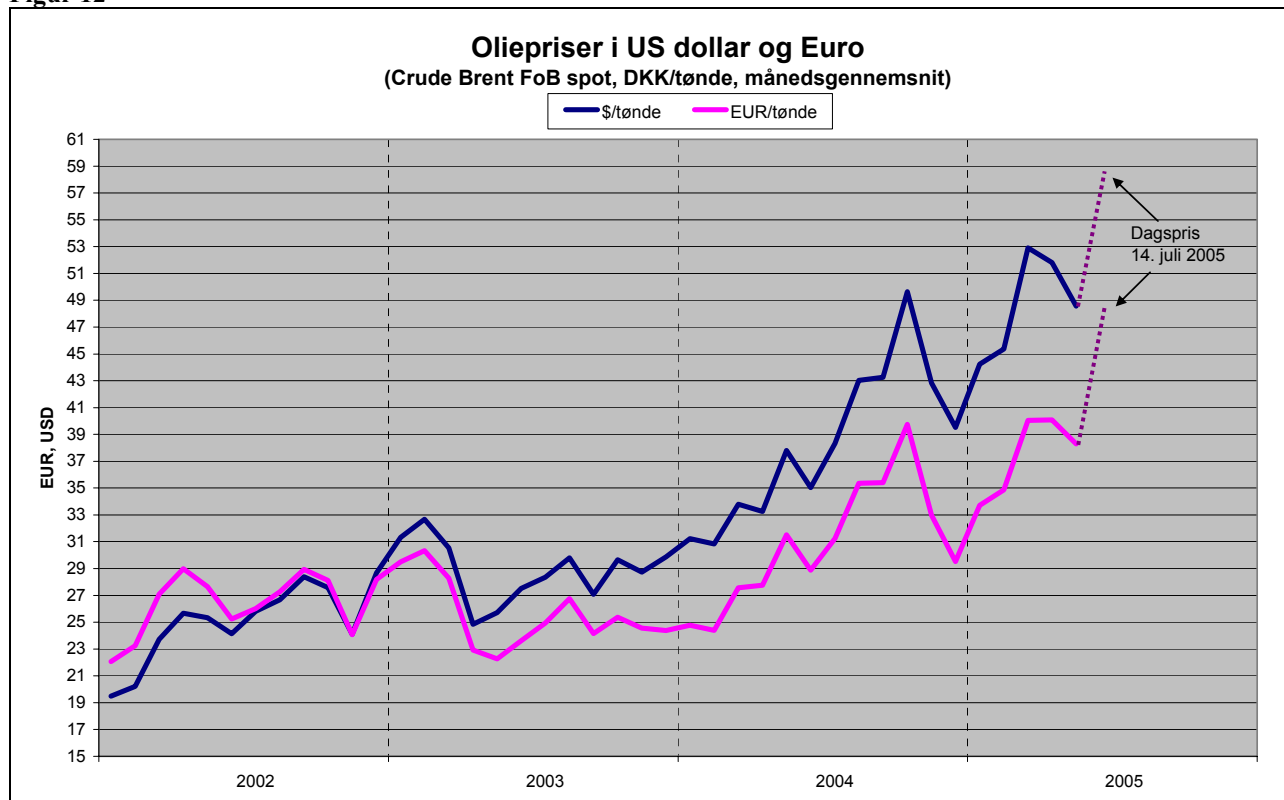
Den stigende efterspørgsel og større vækst i økonomien og herunder olieprisernes himmelflugt forventes at føre til lidt højere løn- og prisstigninger i 2005.

Tekst til oliepriser (figur 12 og 13)

Den kraftige stigning i oliepriserne i løbet af 1. halvår af 2005 er kommet noget bag på de økonomiske prognoser. I løbet af juni og juli måned har oliepriserne været helt oppe på **60 US dollars pr. tønde**. Det kan meget nemt få **konsekvenser for vækst- og konjunktur udviklingen** i Danmark og resten af EU, hvis prisen forbliver oppe på det høje niveau.

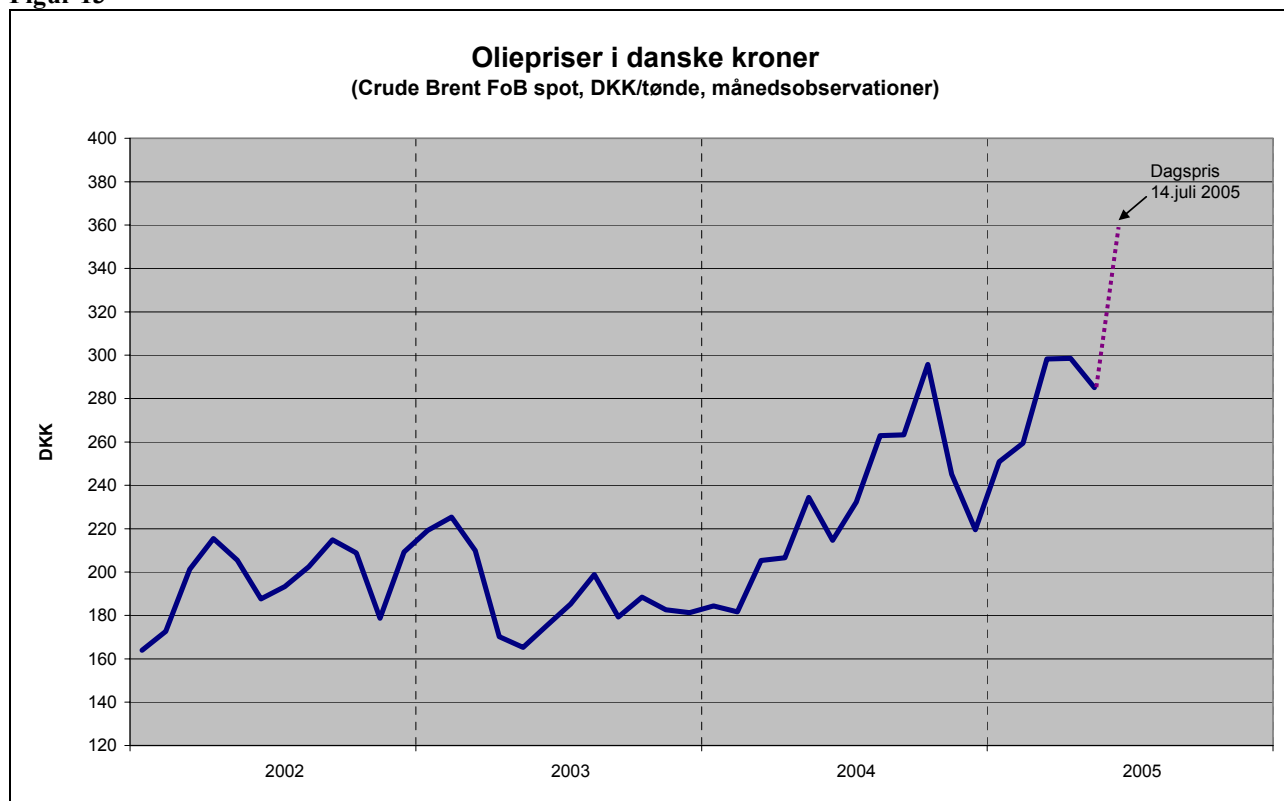
Stigningen i oliepriserne er lidt mere kraftig i eurolandene (og Danmark) end regnet i US dollar, idet dollarkursen i de sidste tre måneder er steget kraftigt i forhold til Euroen.

Figur 12

Kilde: International Energy Agency

Figur 13

Kilde: International Energy Agency

← Se forklarende tekst

Tekst til renteutvikling og aktiekurser (figur 14 og 15)

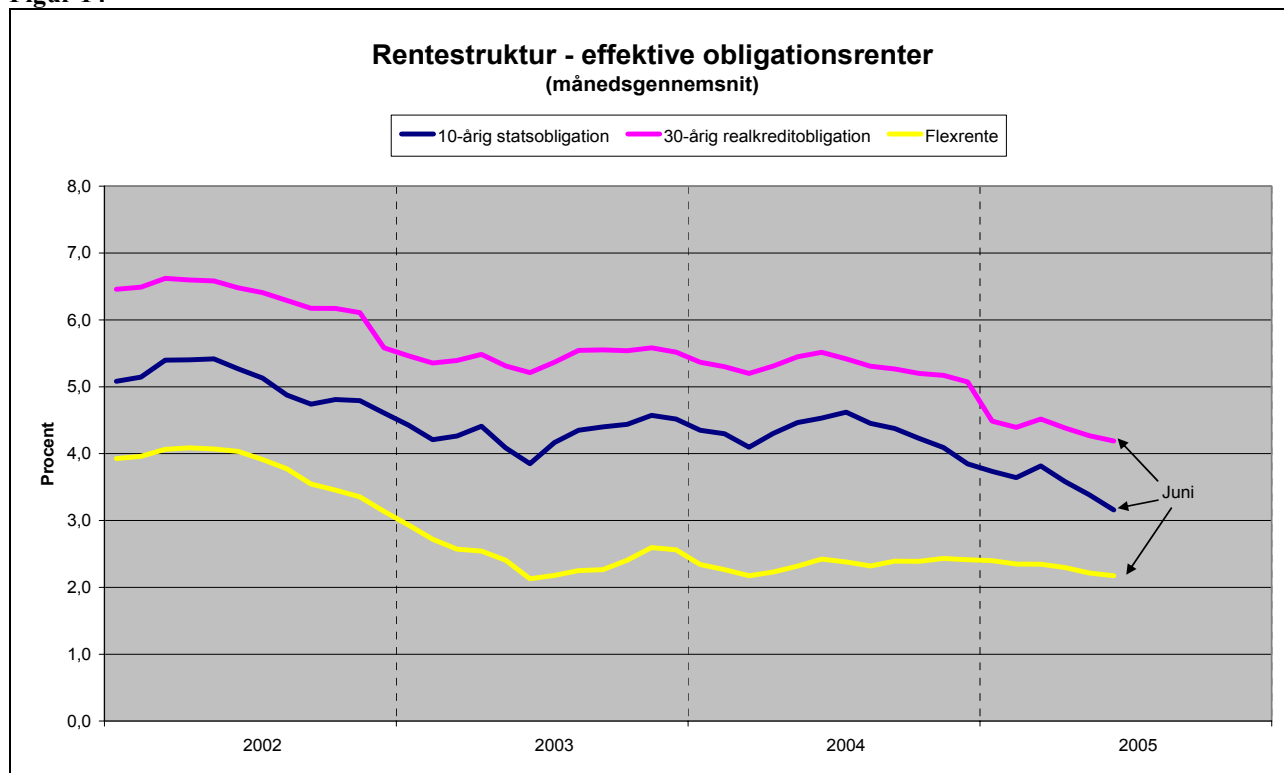
Stik imod alle prognoser fortsætter **renterne med at falde**. Det er især de mellemlange- og lange obligationslånsrenter, der falder. Den korte rente er på lidt over 2 procent og kan næppe komme meget længere ned.

Den **30-årige** obligationsrente, der bruges til boligfinansiering, er nu nede på ca. **4,2** procent i effektiv rente, og det giver et godt bidrag til væksten i økonomien. Det er den vedvarende lave inflation på 1-2 procent årligt, der giver så lave renter. Så længe **inflationen** (og **inflationsforventningerne**) er lave vil renterne også være lave.

Aktieindekset over danske aktier viser, at især dansk økonomi er kommet godt i gang efter nedturen i 2003.

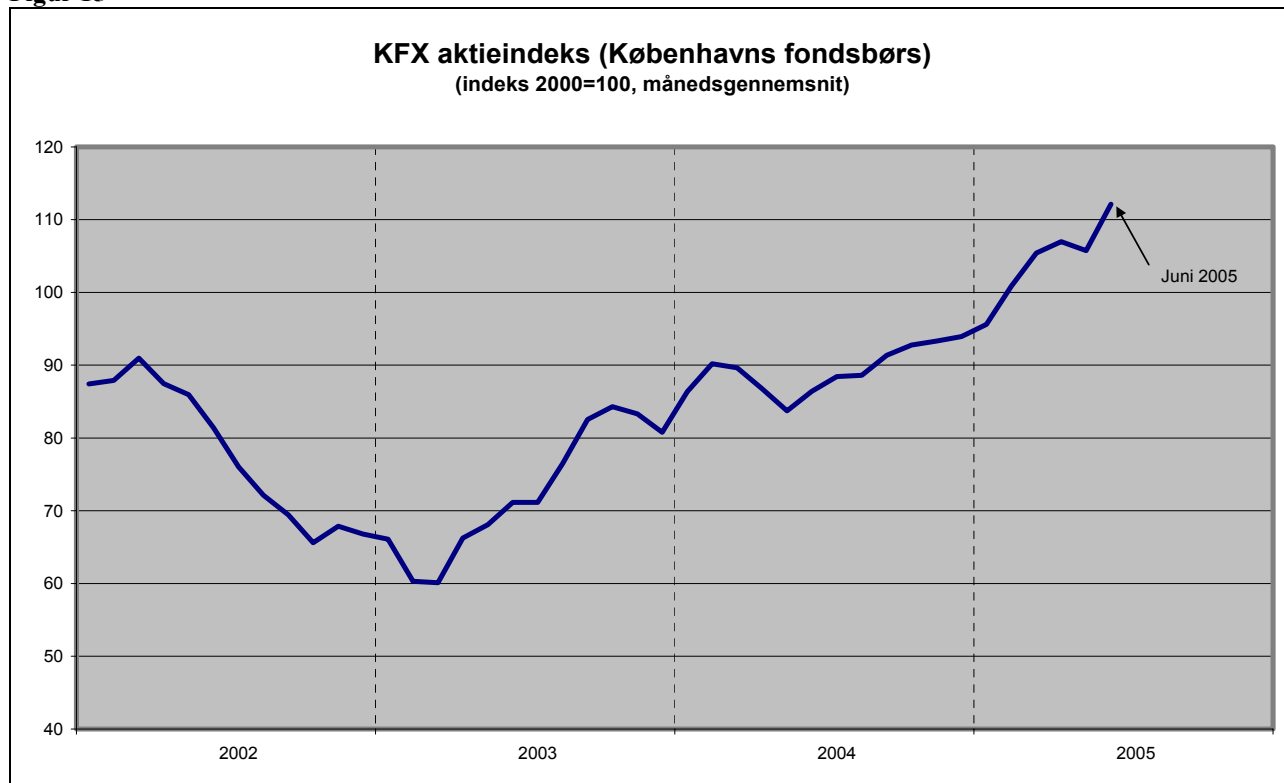
Rentestruktur og aktiekurser

Figur 14

Kilde: Danmarks Nationalbank, Realkreditrådet

Figur 15

Kilde: Danmarks Nationalbank

← Se forklarende tekst

Tekst til valutakurser (figur 16 og 17)

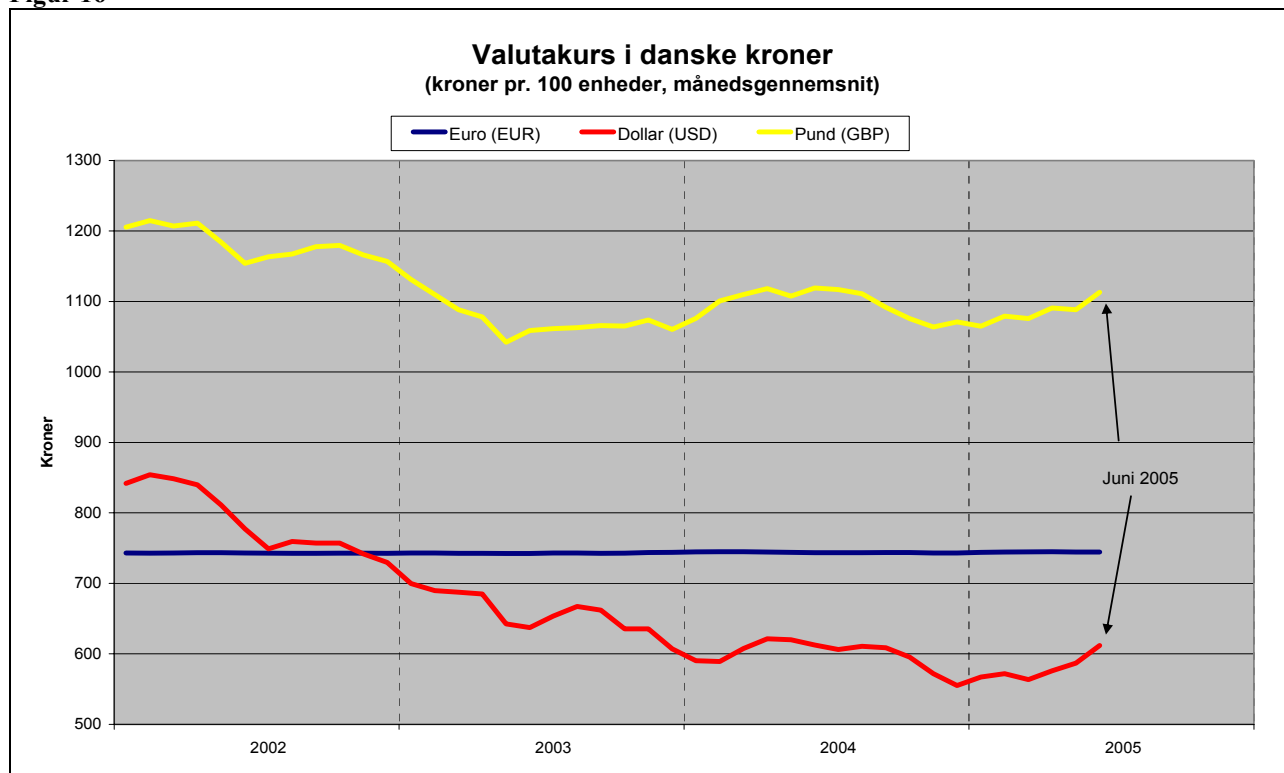
Dollarkursen er (mærkeligt nok) på vej **opad igen**. Efter at have været nede på ca. 5,50 kr. pr. dollar omkring årsskiftet er dagskursen nu helt oppe på omkring 6,20 kr. pr. dollar. Det svarer til en stigning på ca. 13 procent på et halvt år.

Den **stigende** dollarkurs er godt for dansk erhvervsliv, men knap så fordelagtigt for prisudviklingen i Danmark ved import af råvarer og køb af olie.

Svenske kroner er nu under kurs 80, og det kan godt betyde noget for grænsehandelen. Den faldende kurs skal også ses i lyset af den svenske **rentenedsættelse**.

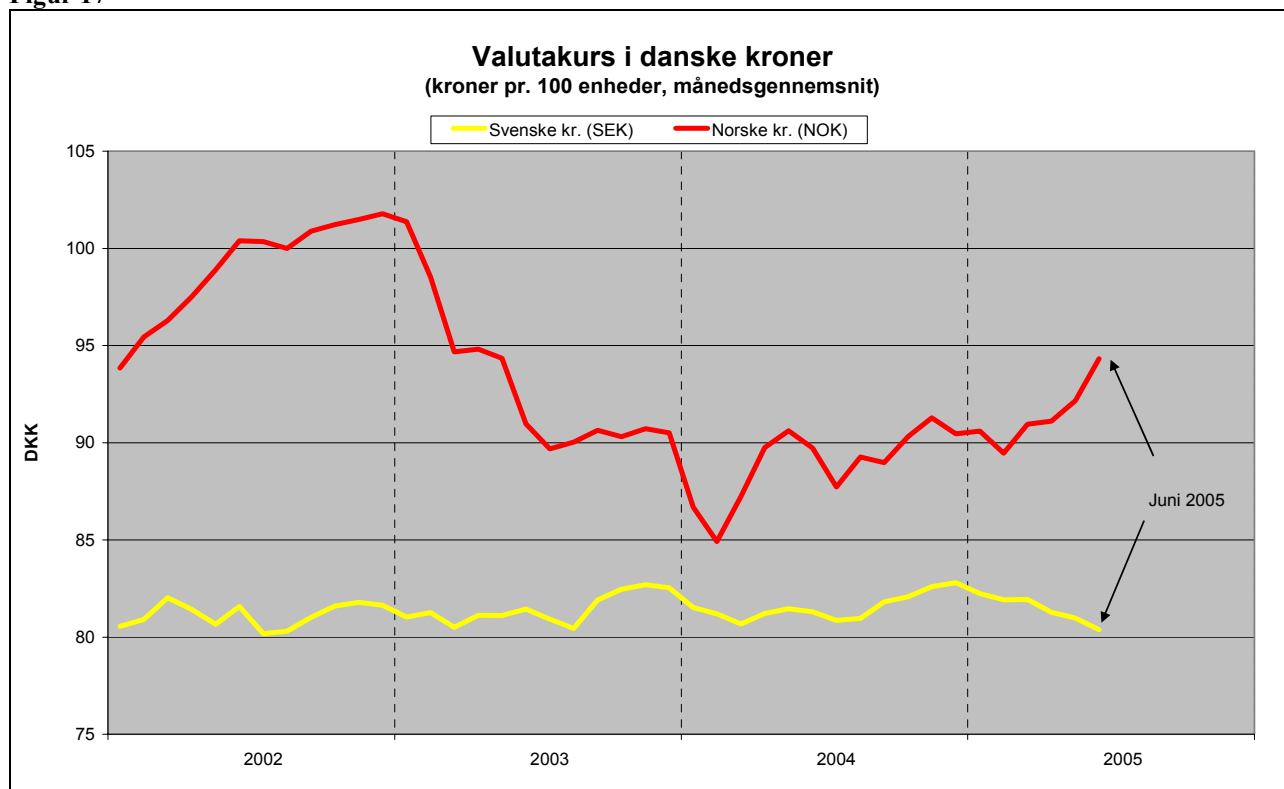
Valutakurser

Figur 16

Kilde: Danmarks Nationalbank

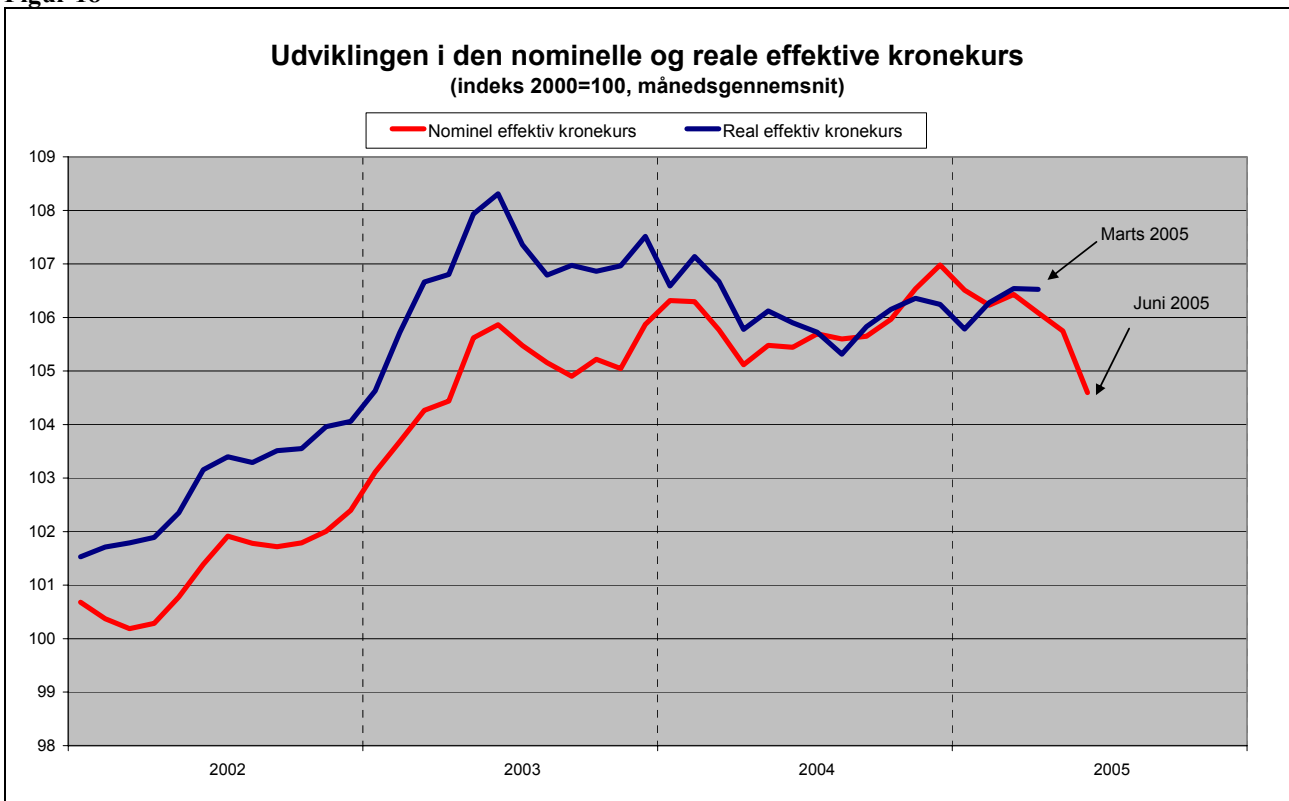
Figur 17

Kilde: Danmarks Nationalbank

← Se forklarende tekst

Figur 18

Kilde: Danmarks Nationalbank, real effektiv kronekurs er baseret på forbrugerpriser.

Hvis man ser på den **effektive kronekurs** (nominelt) har Danmark **genvundet** meget af sin konkurrenceevne siden årsskiftet 2003/2004, idet tallene for den effektive kronekurs er faldet betragteligt siden. Hovedårsagen hertil skal søges i dollarkursens stigning.

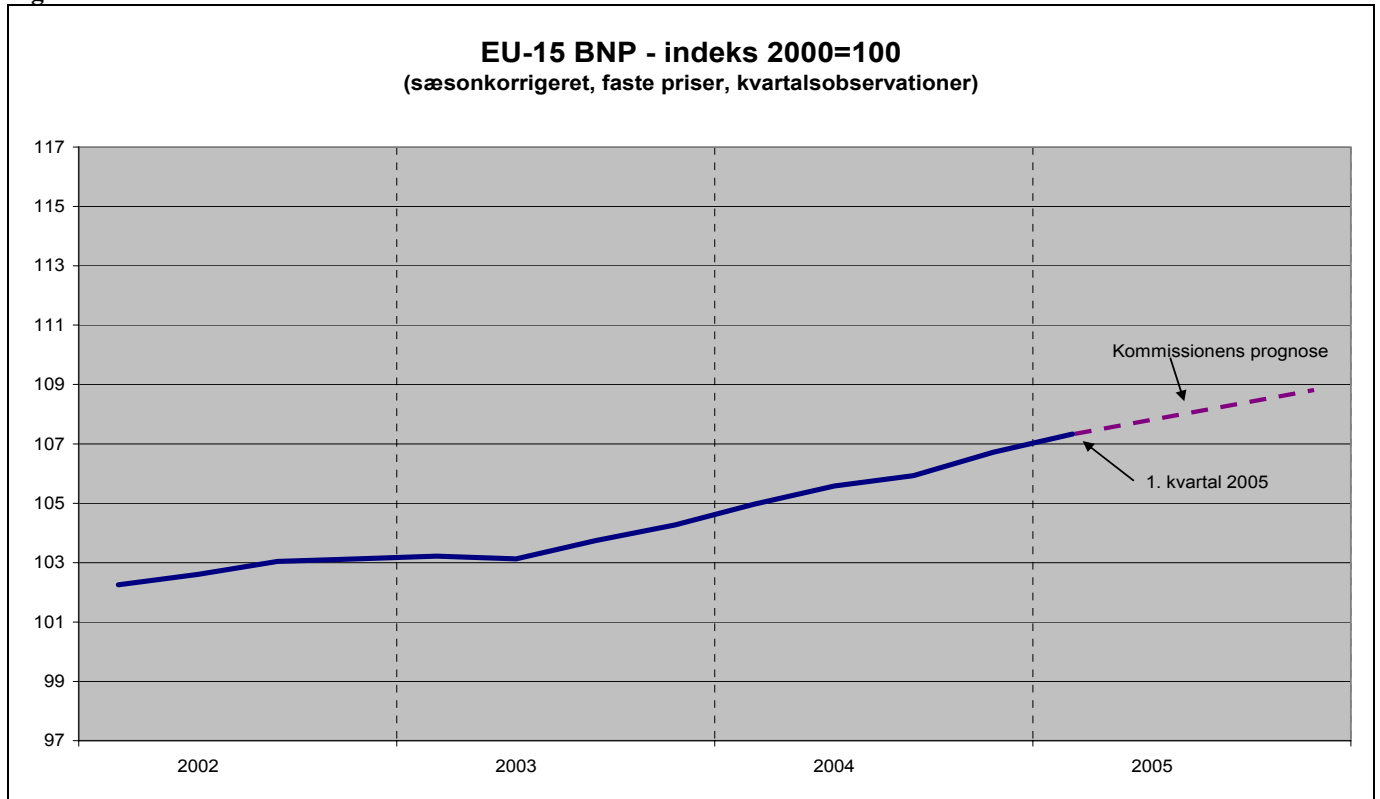
Reelt set har vores samlede konkurrenceevne imidlertid været stort set uforandret i løbet af det sidste års tid, hvis man ser på tallene for **den reale effektive kronekurs**, der også inddrager de danske lønstigninger i forhold til de udenlandske lønstigninger.

De 15 "gamle" EU-lande – Resumé

- Der er heldigvis kommet lidt **mere gang** i økonomien for EU-15 siden midten af 2003, hvor konjunktoren var i bund. Væksten kan dog **ikke** helt leve op til væksten i Danmark.
- Det skyldes primært, at væksten i EU-15 alene trækkes af **eksporten** og ikke af det private forbrug som i Danmark.
- Det er primært **Tyskland** (og i nogen grad også **Italien**), der forårsager den lavere økonomiske vækst på Europæisk plan. Det tyske vækstlokomotiv er gået i stå som følge af **vedvarende fald i det private forbrug**.
- Også **Italien** har, som det andet store EU-land, svært ved at få gang i det **private forbrug**.
- I Tyskland er **investeringerne** tillige stagneret, og det gør ikke den økonomiske situation nemmere.
- De **offentlige finanser** er heller ikke for gode for EU-15 som helhed. Underskuddet er stort og vil formodentligt vokse. Kun Danmark afviger klart fra den uheldige tendens.
- **Arbejdsløsheden** er stadig relativt høj i EU-15 med en arbejdsløshedsprocent på 8 procent. I Tyskland og Frakrig er arbejdsløshedsprocenten på 9½-10 procent.
- **Renterne** er rekordlave i EU, og dollarkursen er på vej op igen. Det burde trække gang i væksten igen.
- På den anden side er oliepriserne nu steget så meget, at der er stor **usikkerhed om vækstudsigterne**.
- Der er brug for et ordentligt **skub** i det private forbrug - og investeringerne - især i **Tyskland**.
- Det er højst sandsynligt, at kommissionen må **nedjustere** vækstskebnene for EU, bl.a. som følge af de høje oliepriser.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 19

Kilde: Eurostat

Tabel 7

	EU-15 Forsyningsbalance						Kommissionens prognose	
	2002		2003		2004		2005	2006
	Realvækst (%)	nominelt (mia.EUR)	Realvækst (%)	nominelt (mia.EUR)	Realvækst (%)	nominelt (mia.EUR)	Realvækst (%)	Realvækst (%)
BNP	1,0	9.181	0,8	9.313	2,3	9.743	1,9	2,2
Privat forbrug	1,1	5.352	1,3	5.427	1,6	5.640	1,8	1,9
Offentligt forbrug	3,1	1.898	1,7	1.957	2,0	2.041	1,7	2,1
Faste bruttoinv.	-1,9	1.781	-0,1	1.780	2,7	1.883	3,3	3,8
Eksport	1,8	3.224	0,6	3.192	6,0	3.417	5,6	5,8
Import	1,1	3.059	2,2	3.048	6,3	3.282	6,1	6,2

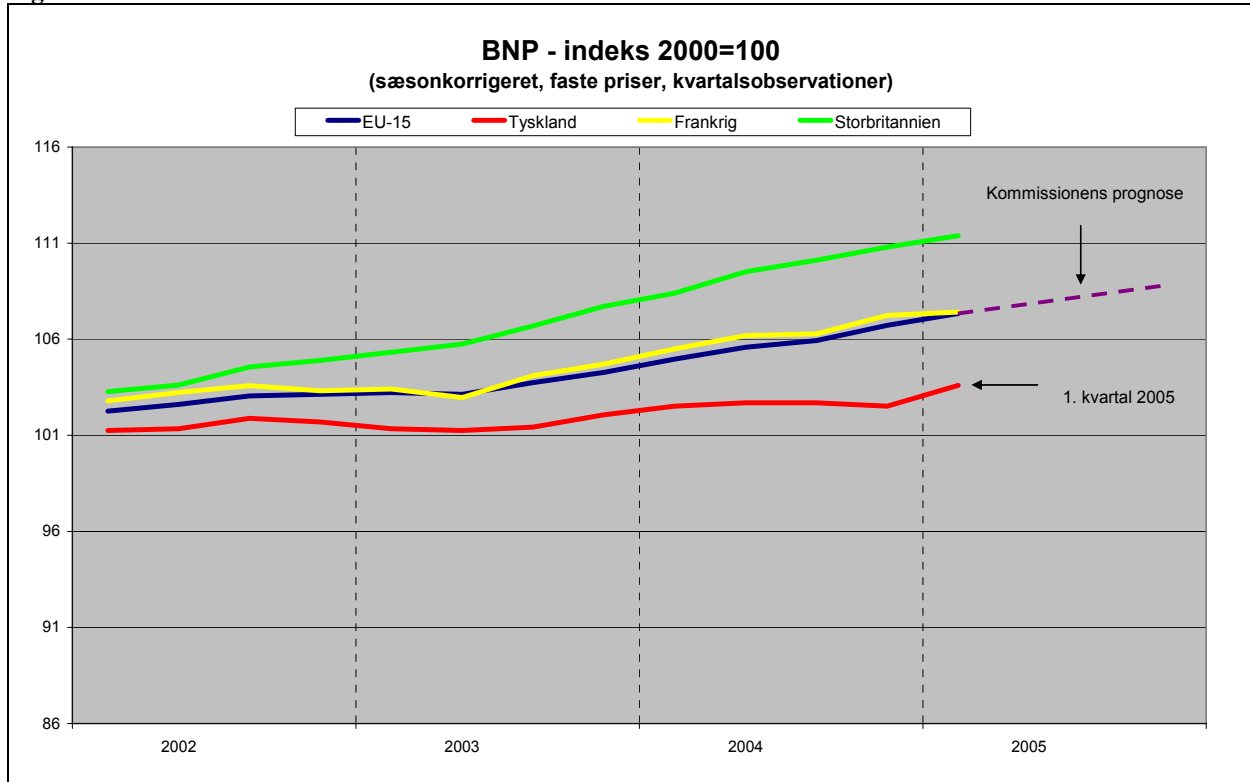
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005

Væksten i EU-15 (dvs. de "gamle" EU-lande) er kommet i gang i 2004 med nogenlunde samme styrke som i Danmark. Men kommissionens **prognoser** for 2005 viser en faldende vækstprocent, og det kan ikke udelukkes, at væksten må nedjusteres yderligere.

For EU-15 er det **ikke** det private forbrug, der trækker økonomien (som det er tilfældet i Danmark), men derimod en langt større vækst i **eksporten** (og delvist også i det **offentlige forbrug**).

Bruttonationalproduktet

Figur 20

Kilde: Eurostat

Tabel 8

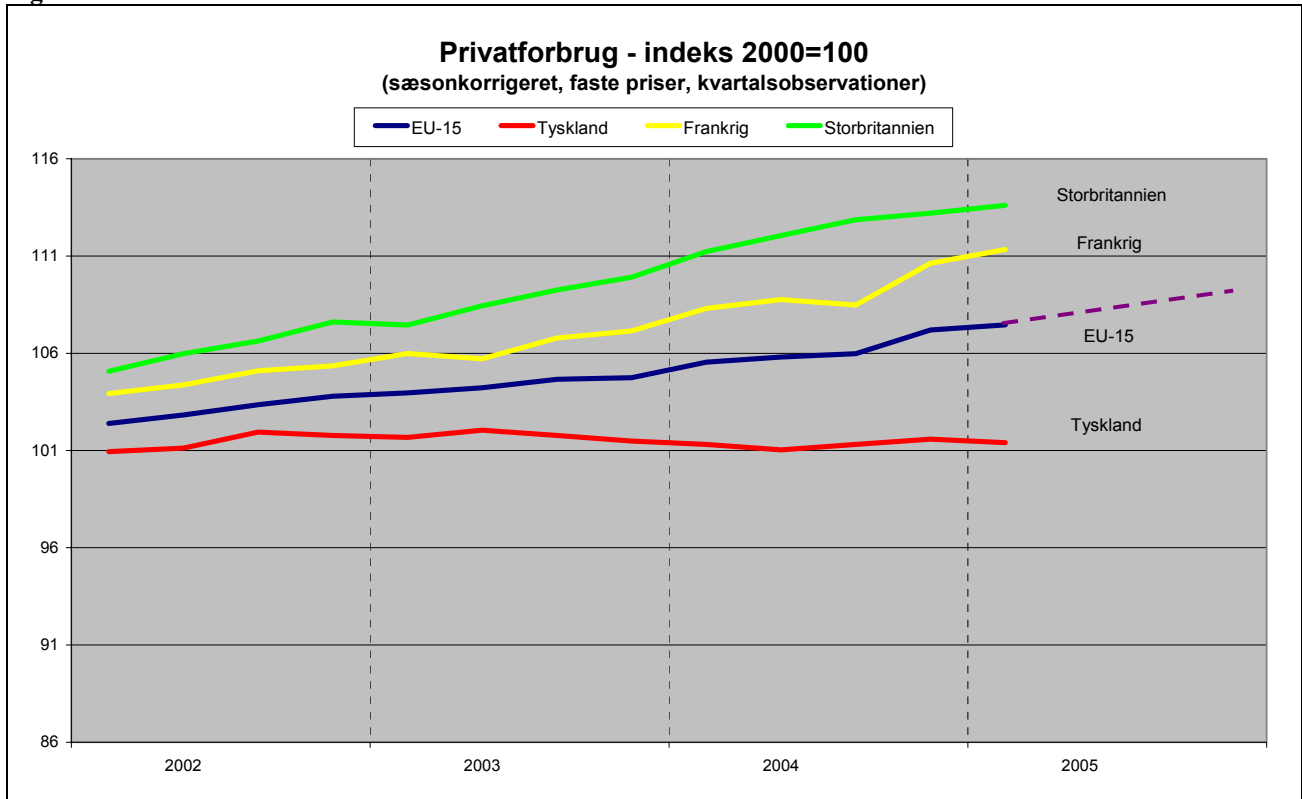
Årlig real BNP vækst				Kommissionens prognose	
	2002	2003	2004	2005	2006
EU-15	1,0	0,8	2,3	1,9	2,2
Tyskland	0,2	0,0	1,6	0,8	1,6
Frankrig	1,2	0,8	2,3	2,0	2,2
Storbritannien	1,8	2,2	3,1	2,8	2,8
Spanien	2,2	2,5	2,7	2,7	2,7
Italien	0,4	0,3	1,2	1,2	1,7
Grækenland	3,8	4,7	4,2	2,9	3,1
Portugal	0,4	-1,1	1,0	1,1	1,7
Belgien	0,9	1,3	2,9	2,2	2,3
Luxembourg	2,5	2,9	4,5	3,8	4,0
Irland	6,1	3,7	5,4	4,9	5,1
Holland	0,6	-0,9	1,4	1,0	2,0
Østrig	1,2	0,8	2,0	2,1	2,1
Finland	2,2	2,4	3,7	3,3	2,9
Sverige	2,0	1,5	3,5	3,0	2,8
Danmark	0,5	0,7	2,4	2,3	2,1

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005

Det er tydeligt at se, at det er de store lande som **Tyskland** og **Italien**, der trækker **væksten ned** i EU. Også Holland ligger lavt på vækstskaalen. Blandt de store EU-lande ligger **Storbritannien** stadig i spidsen med stor vækst, sammen med Spanien. Væksten i UK trækker også **Irland** med sig, der er det land i EU, der har de absolut højeste vækstrater.

Privatforbruget

Figur 21

Kilde: Eurostat

Tabel 9

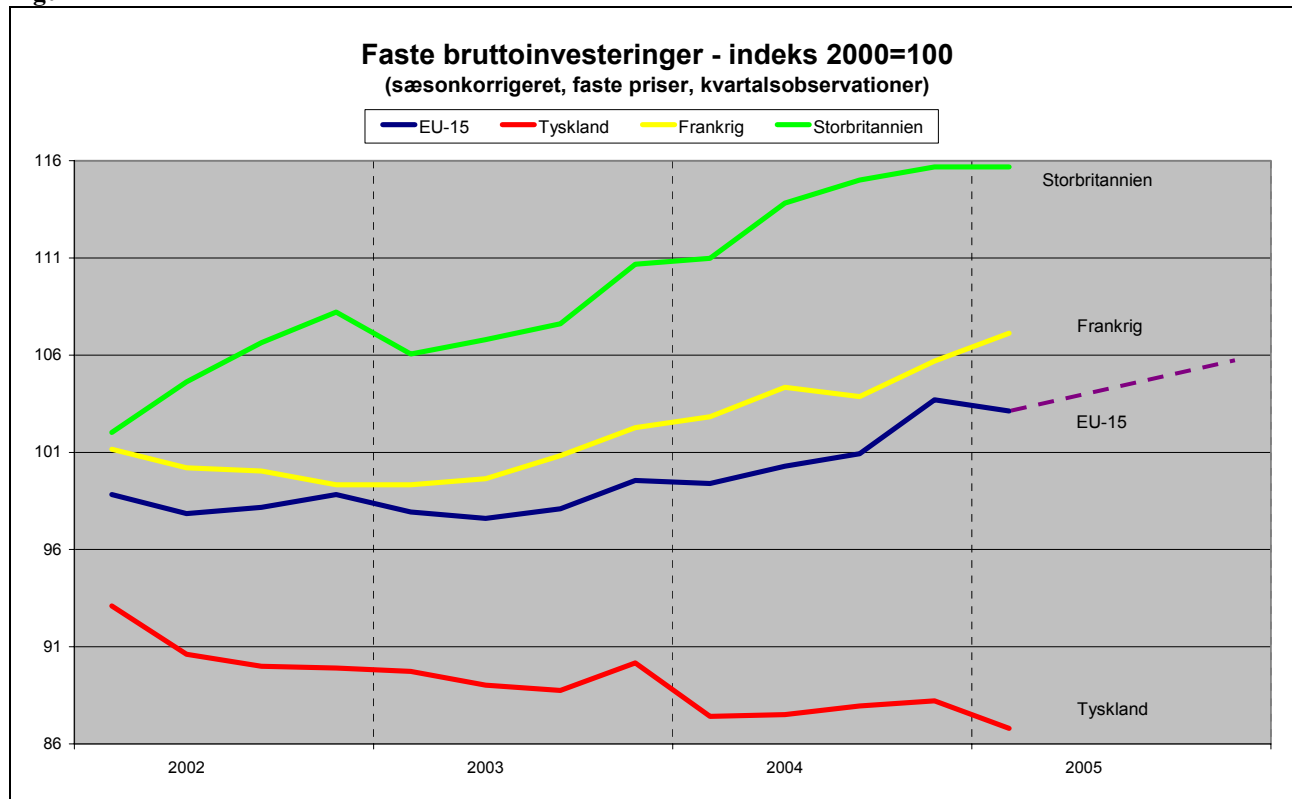
Årlig realvækst i privatforbrug	Kommissionen				
	2002	2003	2004	2005	2006
EU-15	1,1	1,3	1,5	1,8	1,9

Kilde: Eurostat

Den store "synder" i Europæisk vækstpolitik er fundet; det er **privatforbruget i Tyskland**, der er stagneret fuldstændig i de sidste tre år. Derimod er der stadig fuld gang i forbruget i Storbritannien.

Investeringerne

Figur 22

Kilde: Eurostat

Tabel 10

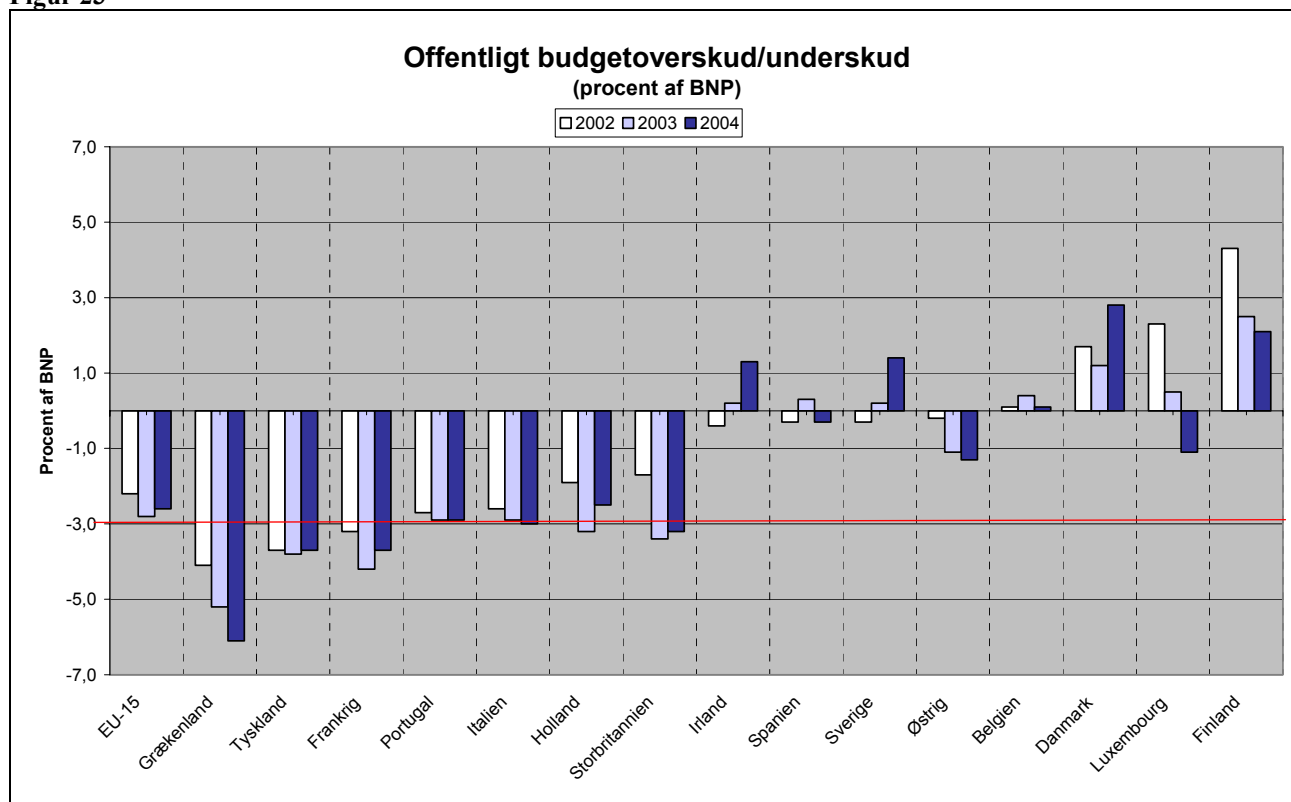
Årlig realvækst i faste bruttoinvesteringer	Kommissionen				
	2002	2003	2004	2005	2006
EU-15	-1,7	-0,1	2,3	3,3	3,8

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005

Bruttoinvesteringerne er kommet lidt i gang igen i EU-15, men det går **meget langsomt** efter nedturen i 2003. Igen er det **Tyskland** der for fjerde år i træk oplever en **negativ** vækst i bruttoinvesteringerne.

Offentlige finanser (budget)

Figur 23

Kilde: Eurostat

Tabel 11

Offentligt budgetoverskud (% af BNP)	prognose*				prognose*		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006
EU-15	-2,6	-2,5	-2,5	Østrig	-1,3	-2,0	-1,7
Grækenland	-6,1	-4,5	-4,4	Luxembourg	-1,1	-1,5	-1,9
Tyskland	-3,7	-3,3	-2,8	Spanien	-0,3	0,0	0,1
Frankrig	-3,7	-3,0	-3,4	Belgien	0,1	-0,2	-0,6
Storbritannien	-3,2	-3,0	-2,7	Irland	1,3	-0,6	-0,6
Italien	-3,0	-3,6	-4,6	Sverige	1,4	0,8	0,8
Portugal	-2,9	-4,9	-4,7	Finland	2,1	1,7	1,6
Holland	-2,5	-2,0	-1,6	Danmark	2,8	2,1	2,2

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005

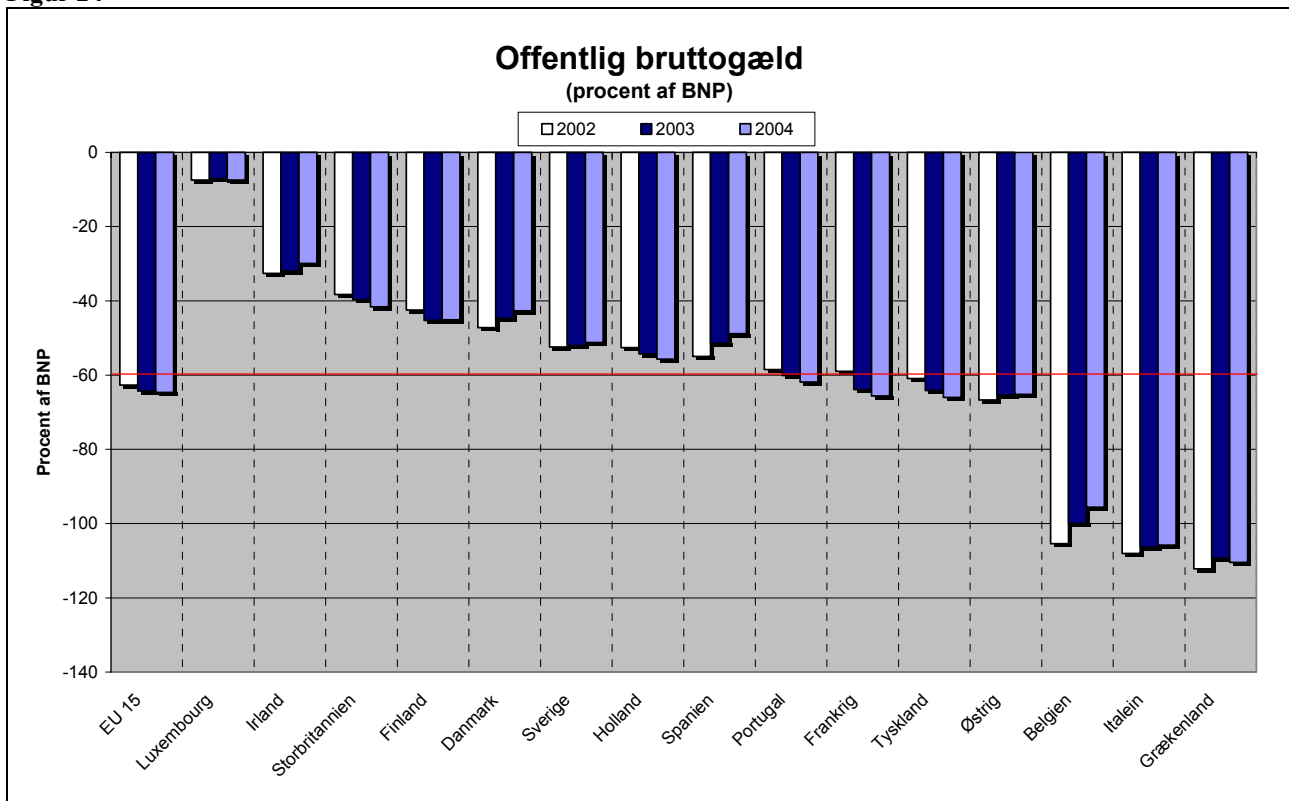
*Kommissionens prognose

Note: Eurostat's beregninger for det danske budgetoverskud ligger lidt over tallene for Danmarks statistik.

De danske offentlige finanser får **topkarakter** blandt EU-15 landene med det **største overskud** blandt samtlige lande. Oven i købet er det danske offentlige overskud stabilt. Derimod ser det ikke så godt ud for EU-15, der samlet har et stort offentligt **underskud** på 2½ procent. Især er underskuddet stort blandt **Italien, Frankrig og Tyskland**. Også mindre EU-lande som Grækenland og Portugal har betænkeligt store underskud.

Offentlige finanser (bruttogæld)

Figur 24

Kilde: Eurostat

Tabel 12

Offentlig bruttogæld (% af BNP)	prognose*				prognose*		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006
EU-15	64,7	65	65,1	Spanien	48,9	46,5	44,2
Luxembourg	7,5	7,8	7,9	Portugal	61,9	66,2	68,5
Irland	29,9	29,8	29,6	Østrig	65,2	64,4	64,1
Storbritannien	41,6	41,9	42,5	Frankrig	65,6	66,2	67,1
Danmark	42,7	40,5	38,2	Tyskland	66,0	68,0	68,9
Finland	45,1	44,3	43,7	Belgien	95,6	94,9	91,7
Sverige	51,2	50,3	49,2	Italien	105,8	105,6	106,3
Holland	55,7	57,6	57,9	Grækenland	110,5	110,5	108,9

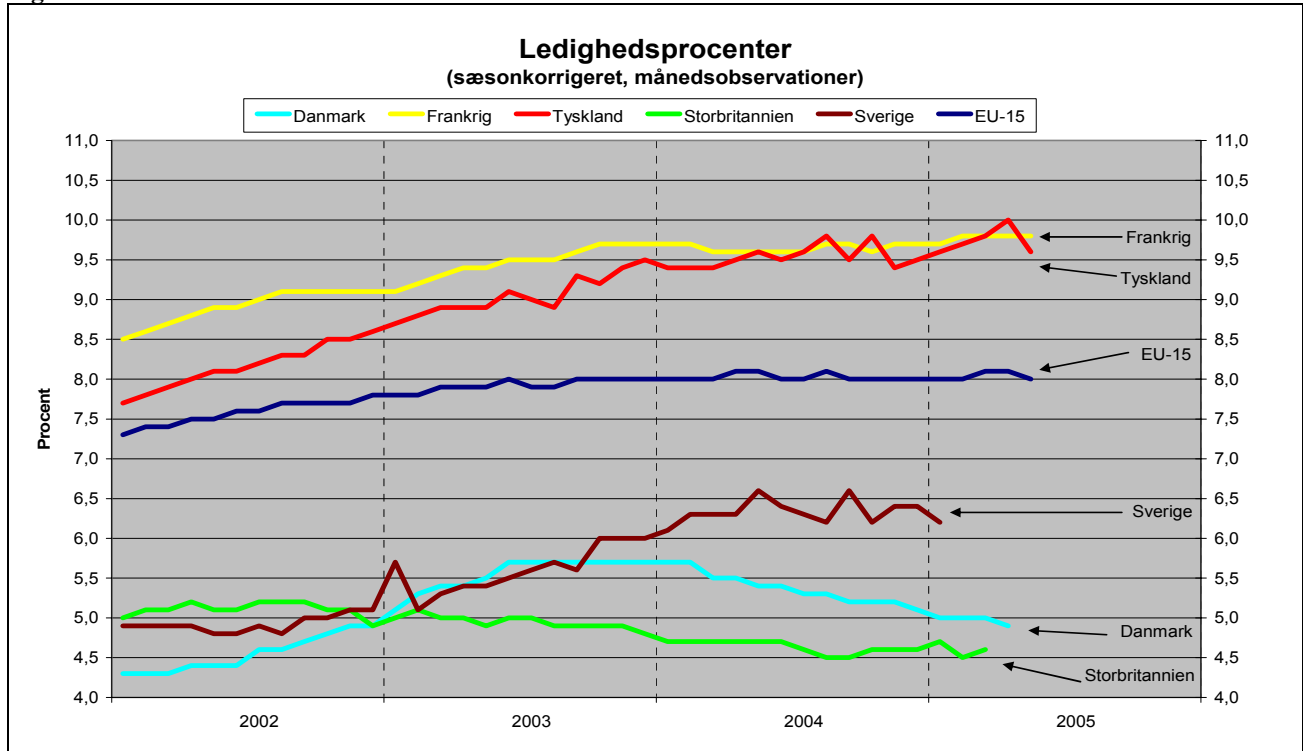
Kilde: Eurostat

*Kommissionens prognose

Den samlede **bruttogæld** for EU-15 udvikler sig stadig meget ufordelagtigt med en stigende tendens. Kun **Danmark** kan – sammen med få andre EU-lande- egentlig præstere gode tal for gældsudviklingen (eller rettere gældsafviklingen). Syv EU-lande ligger over ØMU-grænsen på de 60 procent.

Ledigheden

Figur 25

Kilde: Eurostat

Note: Grundet indførelsen af nye opgørelses metoder i Sverige, er svensk arbejdsløshedsdata noget bagud på Eurostat.

Tabel 13

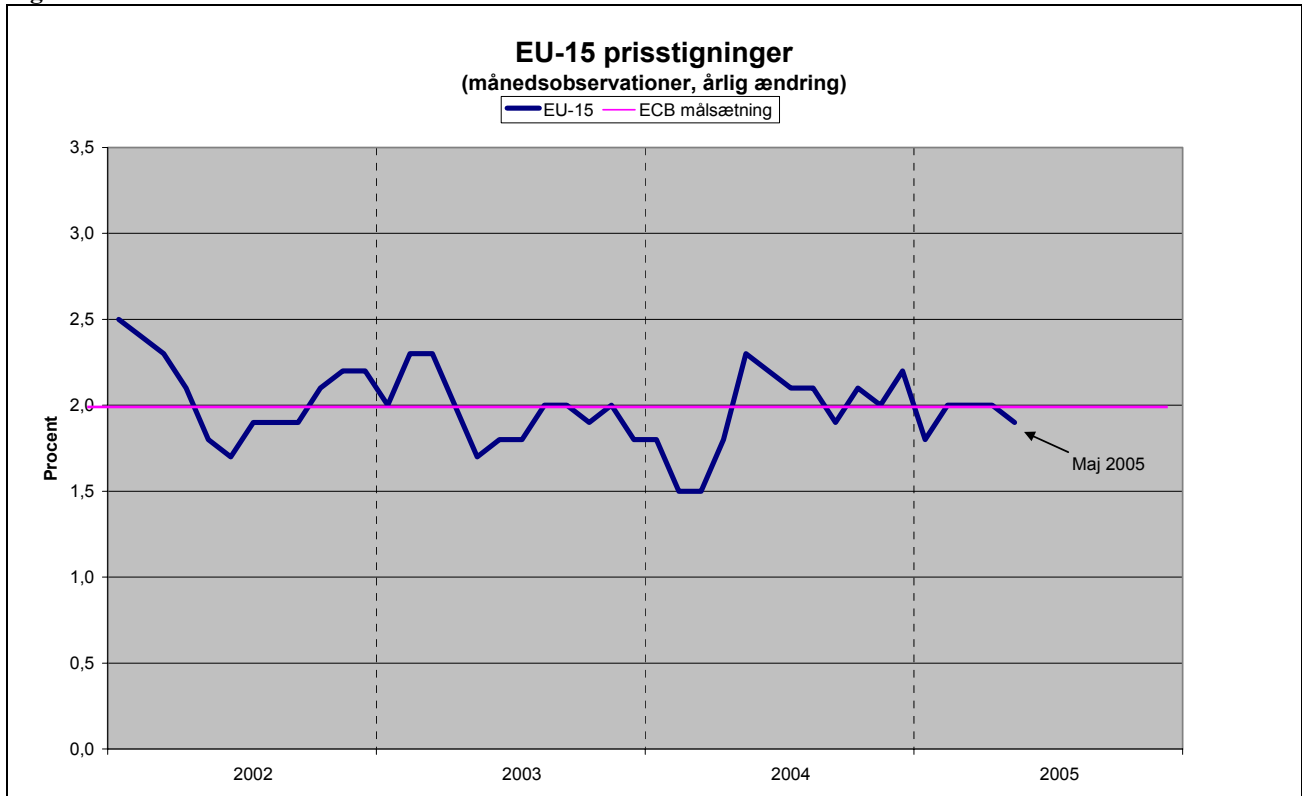
Årlige ledighedsrater (%)	2003		2004		Kommissionens prognose	
	2003	2004	2005	2006	2005	2006
EU-15	7,9	8,0	8,0	7,8		
Tyskland	9,1	9,5	9,7	9,3		
Frankrig	9,5	9,7	9,4	9,1		
Storbritannien	5,0	4,6	4,7	4,7		
Spanien	11,3	10,8	10,4	10,3		
Italien	8,4	8,1	7,9	7,7		
Grækenland	9,7	10,5	10,5	10,3		
Portugal	6,2	6,7	7,0	7,0		
Belgien	8,0	7,8	7,7	7,5		
Luxembourg	3,7	4,2	4,6	4,3		
Irland	4,6	4,5	4,6	4,6		
Holland	3,7	4,6	5,2	5,0		
Østrig	4,3	4,5	4,1	3,9		
Finland	9,0	8,9	8,4	8,0		
Sverige	5,6	6,3	5,9	5,3		
Danmark	5,6	5,4	4,9	4,6		

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005

Den samlede **arbejdsløshedsprocent** i EU-15 ligger meget konstant på **8** procent. Men igen er Danmark i toppen med en lav og faldende arbejdsløshedsprocent. De store EU-lande Tyskland, Frankrig og Spanien har arbejdsløshedsprocenter på omkring 9-10 procent.

Priser og lønninger

Figur 26

Kilde: Eurostat

Prisstigningerne for EU-15 ligger omkring de 2 procent årligt, svarende til måltallet for Den Europæiske Centralbank. Prisstigninger på dette niveau er ensbetydende med, at der ikke er nævneværdig inflation i samfundet.

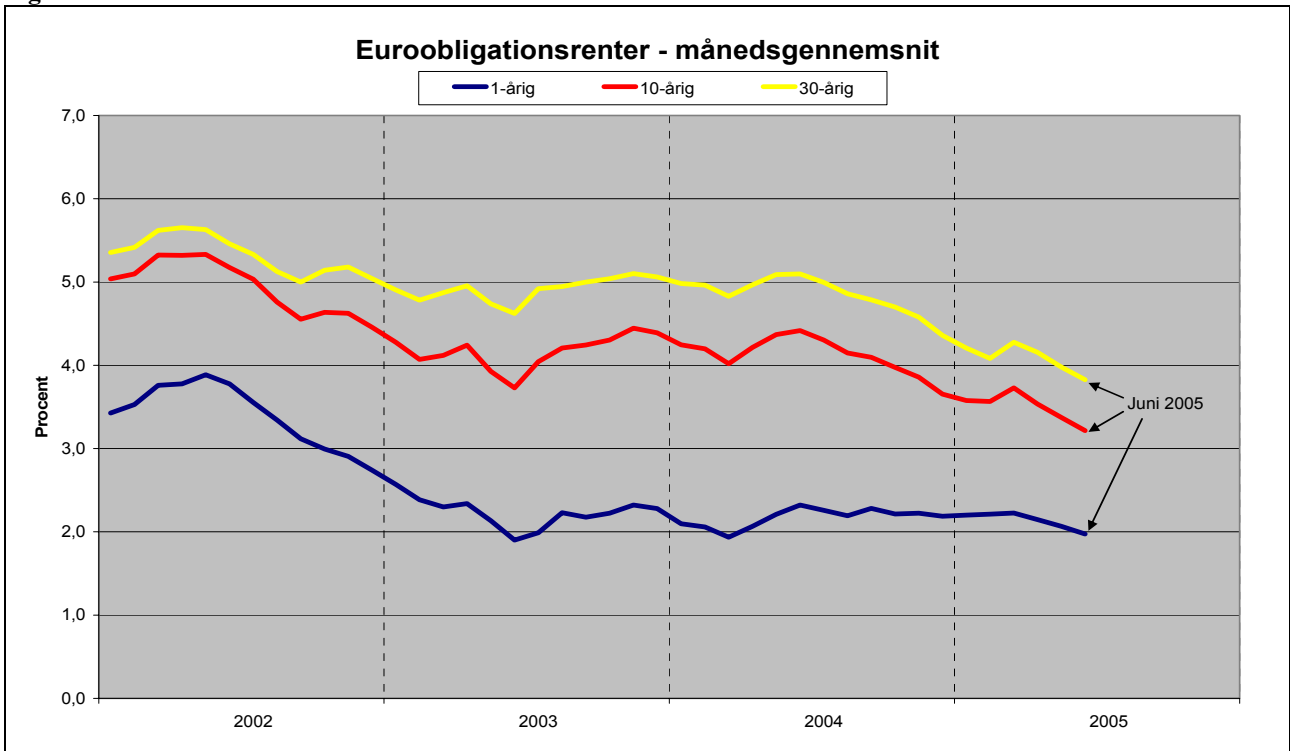
Tekst til rente- og aktiekurser (figur 27 og 28)

Euroobligationsrenten er ligesom den danske rente stadig på vej nedad og renteniveauet i Europa er nu det laveste i "mands minde". Så længe den Europæiske Centralbank forholder sig i ro og ikke hæver renten, sker der ikke noget væsentligt med Euroobligationsrenten, der vil holde niveauet. Meget afhænger dog af **inflationsforventningerne**.

Medens renterne er på vej nedad, er **aktiekursen** på vej op i EU. Men igen ser det sløjt ud i **Tyskland** med aktiekurserne, medens aktiekursen i Danmark har rekordfart opad.

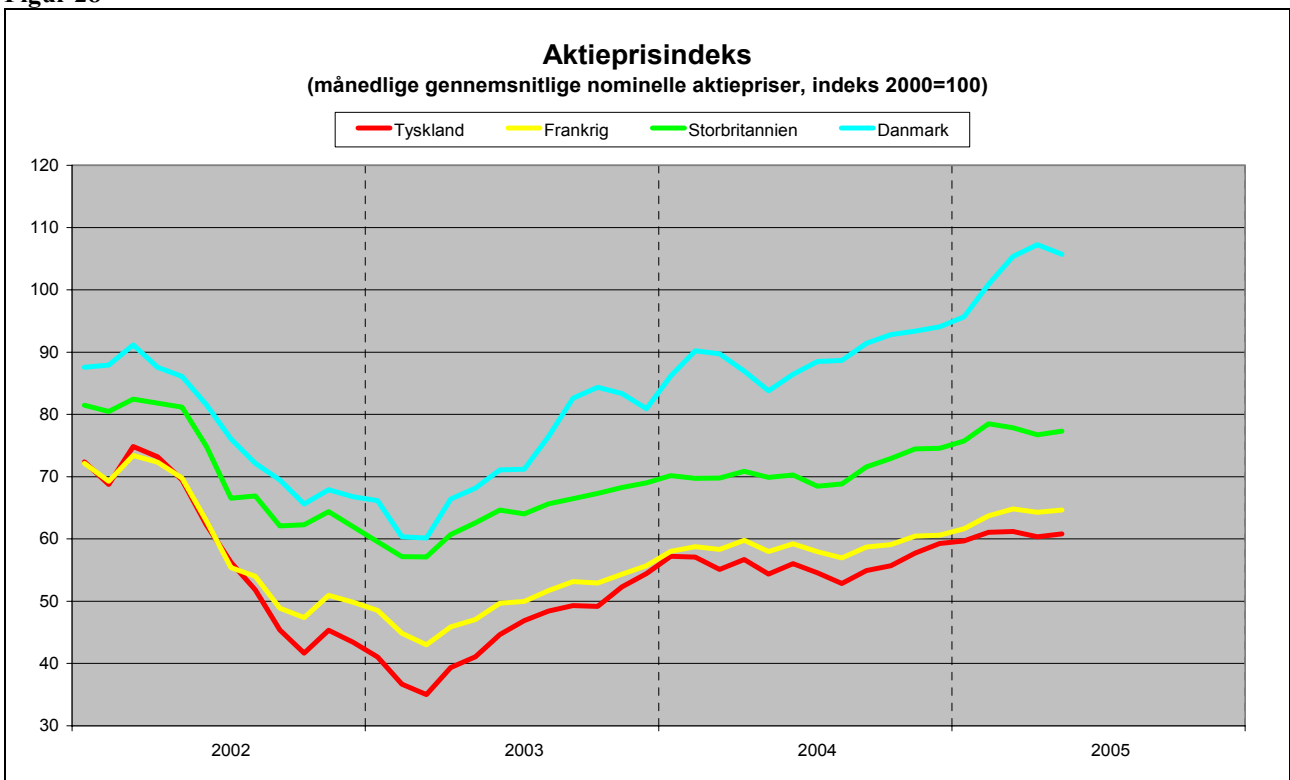
Rente- og aktiekurser

Figur 27

Kilde: Eurostat

Figur 28

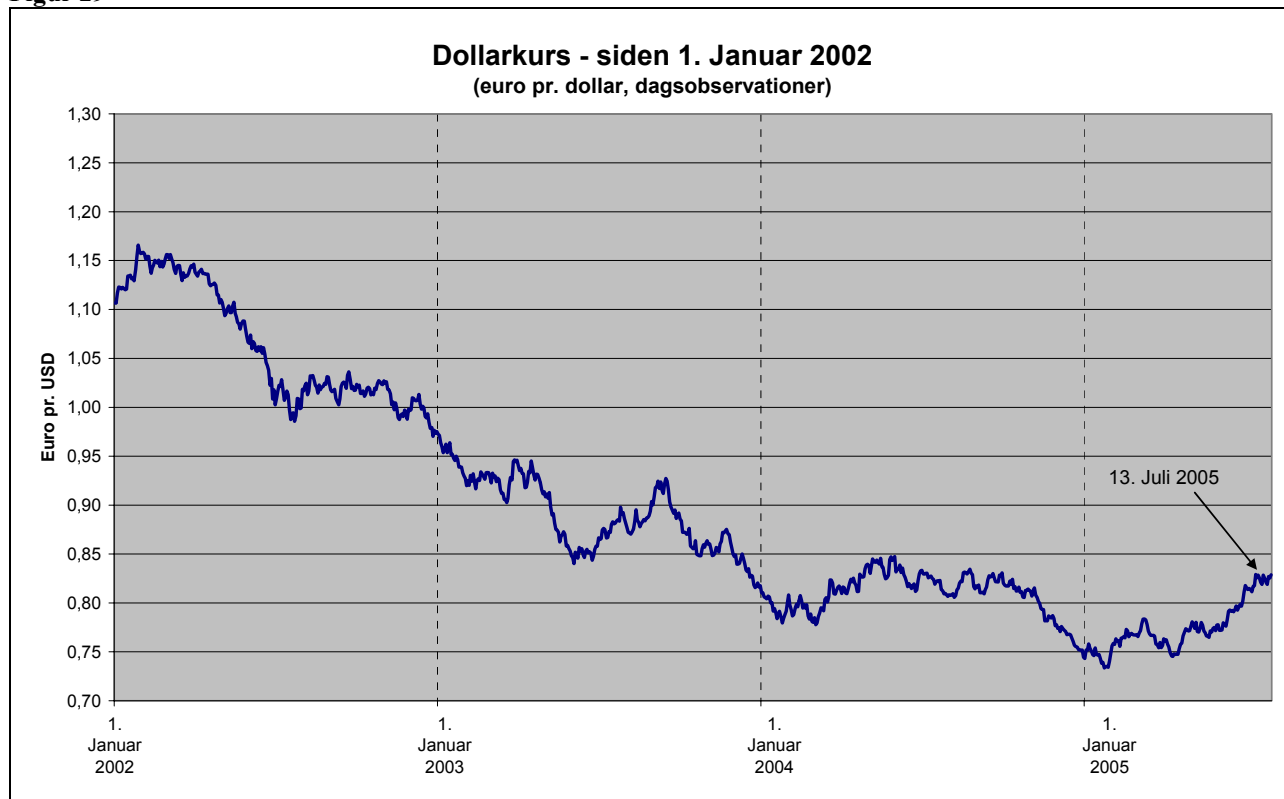

Kilde: Eurostat

← Se forklarende tekst

Valutakursudviklingen

Figur 29

Kilde: Den Europæiske Centralbank

Stik imod alle **prognoser** og - nogle siger endda "naturlove" – er dollaren steget kraftigt i forhold til euroen indenfor de sidste tre måneder. En del af forklaringen skal findes i, at den amerikanske centralbank gradvist hæver renten, og dermed gør det mere attraktivt at efterspørge og holde dollaren, selvom der er meget store ubalancer i amerikansk økonomi (**stort** offentligt underskud og **stort** underskud på betalingsbalancen).

De 10 nye EU-landes økonomi - Resumé

- Der er en del **lyspunkter** i den økonomiske udvikling i de nye EU-lande.
- Den økonomiske vækst er på små 5 procent i 2004 og anslås til 4½ procent i 2005 og 2006. Det er **dobbelt** så meget som væksten for EU-15.
- Det er især vigtigt, at det er **eksporten** der stiger meget for de nye EU-lande og er med til at holde gang i vækst og beskæftigelse. Det **private forbrug** er dog også godt kørende.
- Heldigvis er **investeringerne** også begyndt at stige kraftigt i 2004 efter en nedtur i 2002 og 2003.
- Der er også ved at komme mere styr på de **offentlige finanser**. For første gang stiger underskuddene ikke længere, men der er derimod en faldende tendens i underskuddene for de offentlige finanser.
- **Ledigheden** er tillige for alvor **på vej ned** i de nye EU-lande. Men ledigheden er dog stadig meget høj, på ca. 13 procent for de nye EU-lande som gennemsnit. I Polen er ledigheden på 18 procent og i Ungarn er ledighedsprocenten ca. 6 procent.
- **Prisstigningerne** er også stærkt faldende i EU-10 og nærmer sig 2 procent i årlig prisstigning.
- De kraftigt stigende **oliepriser** er dog en væsentlig usikkerhedsfaktor for væksten i de nye EU-lande.

Tekst til bruttonationalproduktet (figur 30 og tabel 14-15)

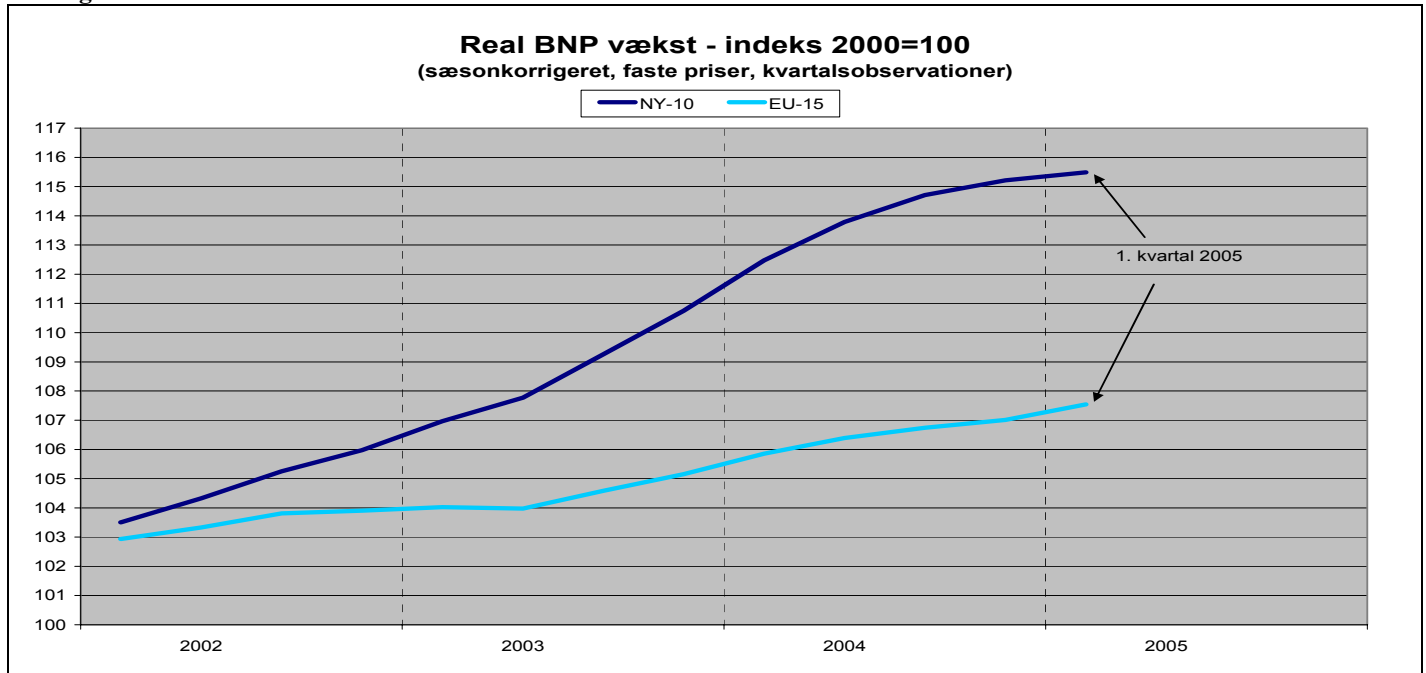
Det er helt tydeligt, at der er **godt gang i væksten** i de nye EU-lande. Vækstraterne ligger betydeligt over EU-15. Især de baltiske lande har godt gang i væksten med vækstrater på mellem 4-8 procent. **Polen**, som ”vækstdynamoen”, har også fået gang i økonomien igen.

Det mest positive er, at det ser ud til at være **eksporten**, der nu trækker økonomien i gang i de nye EU-lande.

Det er dog højst sandsynligt, at væksten må nedjusteres noget som følge af de store olieprisstigninger

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 30

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 14

NY-10 Forsyningsbalance	2002		2003		2004		Prognose	
	Realvækst (%)	Nominelt (mia.EUR.)	Realvækst (%)	Nominelt (mia.EUR.)	Realvækst (%)	Nominelt (mia.EUR.)	Realvækst (%)	Realvækst (%)
BNP	2,4	447	3,7	442	4,9	475	4,3	4,5
Privat forbrug	4,2	269	4,1	264	3,6	281	3,7	3,9
Offentligt forbrug	2,8	90	2,6	90	-0,1	94	1,9	2,2
Faste bruttoinv.	0,6	98	2,5	96	6,8	104	8,9	9,0
Eksport	4,2	212	10,0	224	13,7	262	11,0	10,3
Import	4,8	226	9,4	237	12,7	274	11,0	10,3

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005

Tabel 15

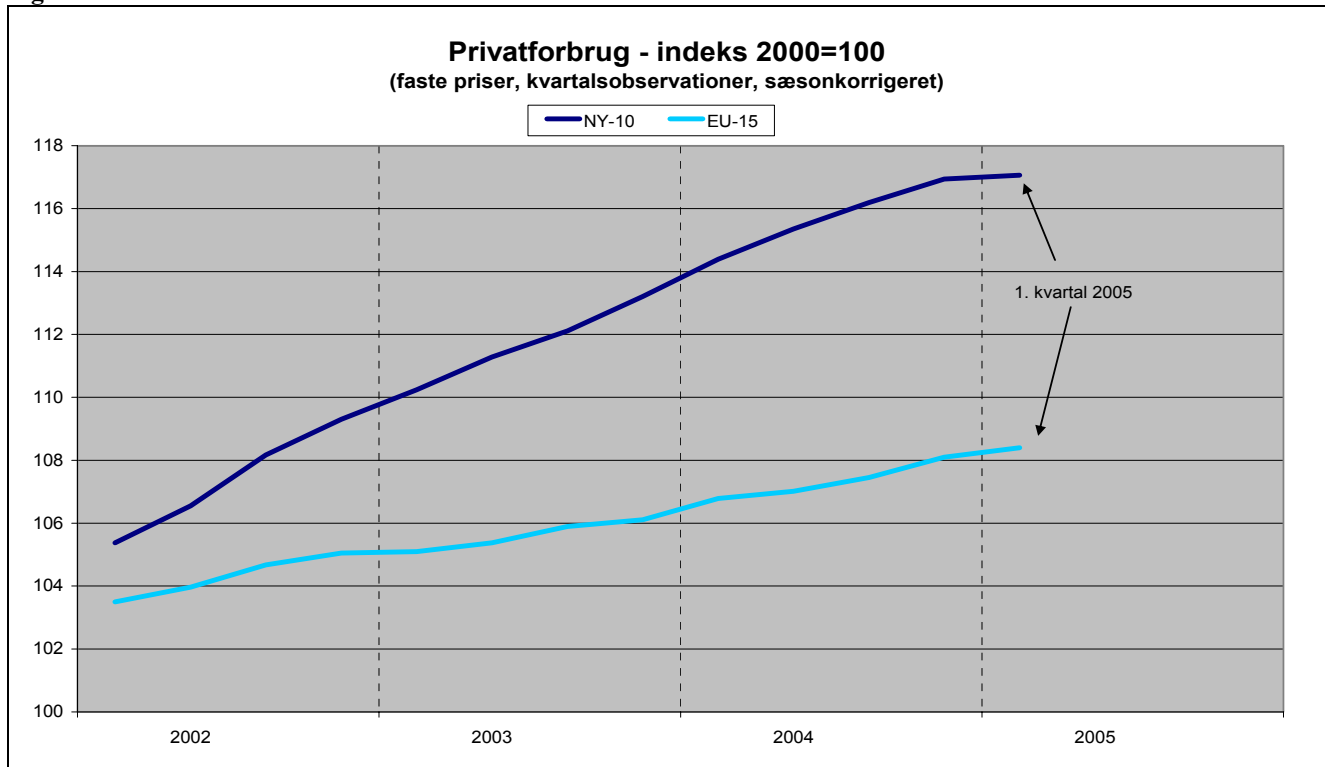
Årlig realvækst i BNP	2002			2003			2004			Kommissionens prognose	
	2002	2003	2004	2005	2006	2005	2006	2005	2006		
NY - 10	2,4	3,7	4,9	4,3	4,5						
Polen	1,4	3,8	5,3	4,4	4,5						
Ungarn	3,5	2,9	4,1	3,9	3,8						
Tjekkiet	1,5	3,7	4,0	4,0	4,2						
Estland	7,2	5,1	6,2	6,0	6,2						
Letland	2,1	1,9	3,7	3,9	4,2						
Litauen	6,4	7,5	8,5	7,2	6,9						
Slovenien	3,3	2,5	4,6	3,7	4,0						
Slovakiet	4,6	4,5	5,5	4,9	5,2						
Malta	2,2	-1,8	1,5	1,7	1,9						
Cypern	2,1	1,9	3,7	3,9	4,2						

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

← Se forklarende tekst

Privatforbruget

Figur 31

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Tabel 16

Årlig realvækst i privatforbrug	Kommissionens prognose				
	2002	2003	2004	2005	2006
NY - 10	4,3	4,1	3,6	3,7	3,9
Polen	3,4	3,0	3,2	3,8	3,9
Ungarn	10,3	7,7	3,7	2,9	3,0
Tjekkiet	2,8	4,9	2,5	3,1	3,6
Estland	10,3	5,7	5,3	5,5	5,6
Letland	2,1	1,9	3,7	3,9	4,2
Litauen	6,4	7,5	8,5	7,2	6,9
Slovenien	0,3	2,7	3,5	3,5	3,3
Slovakiet	5,5	-0,6	3,5	4,6	4,9
Malta	-0,9	2,0	1,0	1,0	1,5
Cypern	1,5	1,9	6,1	3,0	4,0

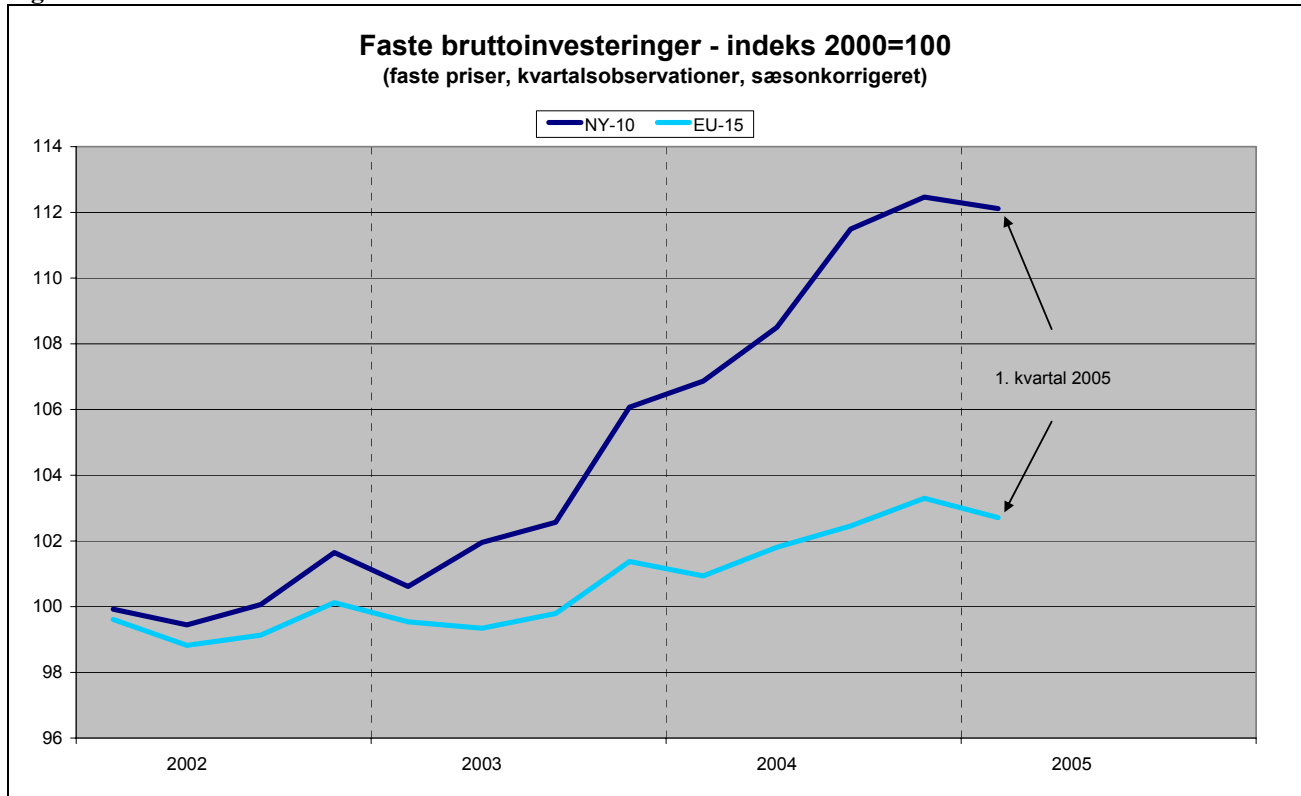
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Selvom det primært er eksporten, der i 2003 og 2004 (og ifølge kommissionens prognose også i 2005 og 2006) trækker væksten op, fejler ”forbrugsfesten” i EU-10 heller ikke noget. Stigningen i det private forbrug ligger **meget over** vækstraterne for EU-15.

Væksten i det private forbrug for de nye lande ligner meget de høje vækstrater for privatforbruget i Danmark.

Investeringerne

Figur 32

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 17

Årlig realvækst i faste bruttoinvesteringer	Kommissionens prognose				
	2002	2003	2004	2005	2006
NY - 10	0,6	2,5	6,8	8,9	9,0
Polen	-5,8	-0,5	5,1	10,0	11,0
Ungarn	9,3	2,5	7,0	6,3	6,4
Tjekkiet	3,4	4,8	9,1	7,9	6,9
Estland	17,2	5,4	6,9	8,3	6,9
Letland	13,0	10,9	17,3	16,3	14,6
Litauen	11,1	14,0	12,3	14,4	9,5
Slovenien	3,1	6,3	6,8	5,9	6,3
Slovakiet	-0,6	-1,5	2,5	9,9	8,8
Malta	-	-	-	-	-
Cypern	8,1	-1,5	9,4	6,0	6,0

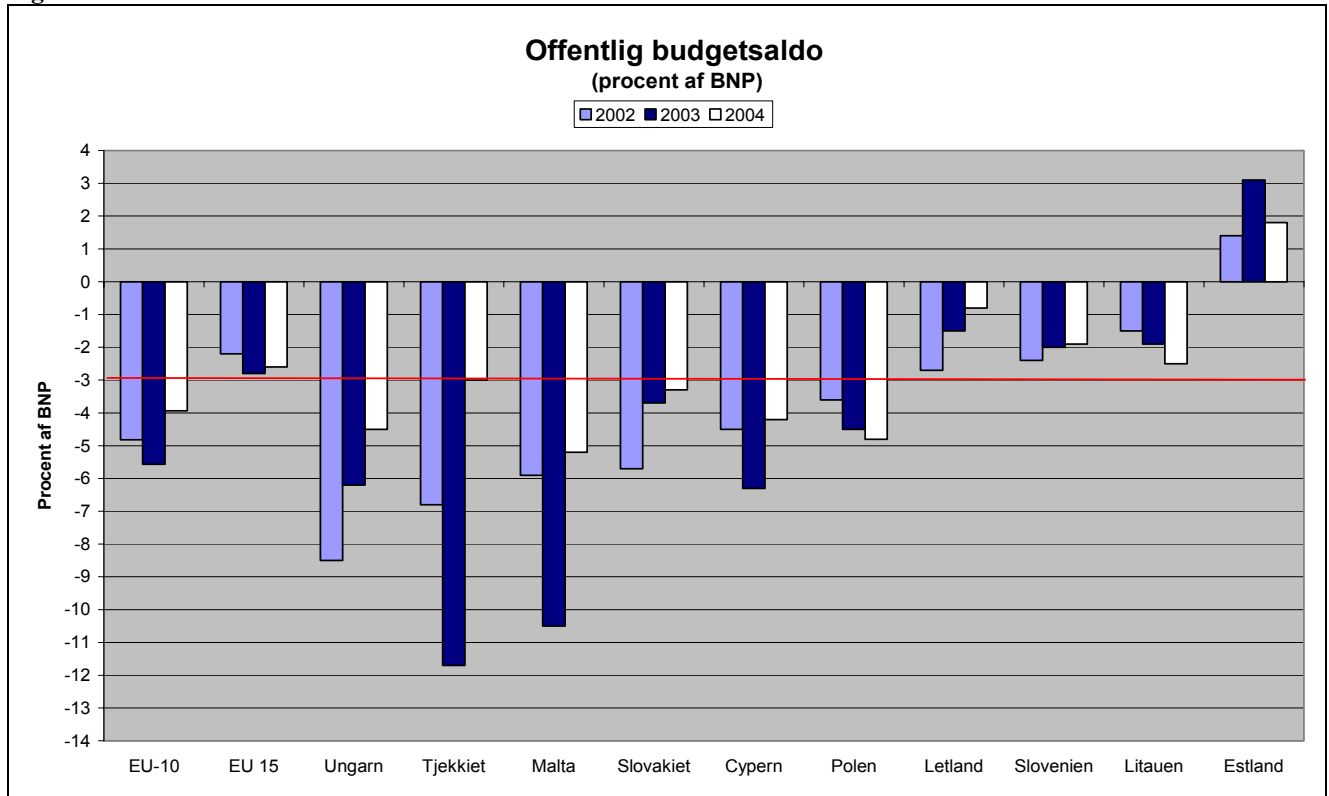
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Bruttoinvesteringer i de nye EU-lande ligger vækstratemæssigt også langt over investeringerne i EU-10. Det er især i 2004, at der er kommet gang i væksten i investeringerne.

Ifølge Kommissionens prognose for 2005 og 2006 vil investeringerne også vokse betydeligt i **Polen**, der er det største af de nye EU-lande. Det er meget vigtigt, eftersom Polen var langt nede i en investeringsmæssig bølgedal i 2002 og 2003.

Offentlige finanser (budget)

Figur 33

Kilde: Eurostat

Tabel 18

Offentligt budget (% af BNP)	2002			Kommissionens prognose	
	2002	2003	2004	2005	2006
NY - 10	-4,8	-5,6	-3,9	-3,9	-3,5
Polen	-3,6	-4,5	-4,8	-4,4	-3,8
Ungarn	-8,5	-6,2	-4,5	-3,9	-4,1
Tjekkiet	-6,8	-11,7	-3,0	-4,5	-4,0
Estland	1,4	3,1	1,8	0,9	0,5
Letland	-2,7	-1,5	-0,8	-1,6	-1,5
Litauen	-1,5	-1,9	-2,5	-2,4	-1,9
Slovenien	-2,4	-2,0	-1,9	-2,2	-2,1
Slovakiet	-5,7	-3,7	-3,3	-3,8	-4,0
Malta	-5,9	-10,5	-5,2	-3,9	-2,8
Cypern	-4,5	-6,3	-4,2	-2,9	-1,9

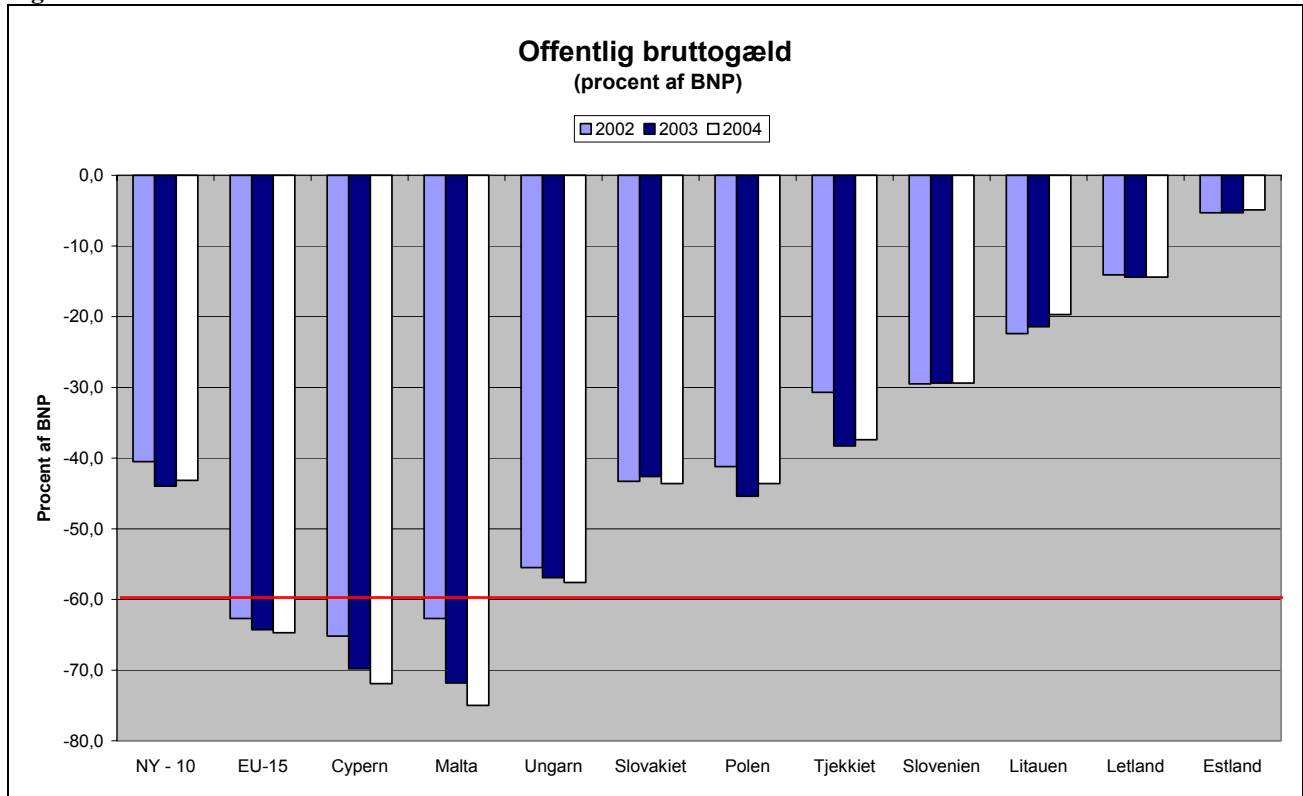
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Tilsyneladende er de offentlige finanser i EU-10 inde i en **positiv udvikling** med faldende budgetunderskud i 2004. Kommissionens prognose er endvidere meget positiv med hensyn til udviklingen i 2005 og 2006. Det kniber dog stadig for **Polen** med at få styr på budgetunderskuddet.

For bare et halvt år siden så prognoserne for budgetunderskuddet for 2004 meget **værre** ud, så der er sket en målrettet opretning af de offentlige finanser indenfor det sidste halve år.

Offentlige finanser (bruttogæld)

Figur 34

Kilde: Eurostat

Tabel 19

Offentlig bruttogæld (% af BNP)	Offentlig bruttogæld			Kommissionens prognose	
	2002	2003	2004	2005	2006
NY - 10	40,5	43,9	43,1	44,5	44,9
Polen	-41,2	-45,4	-43,6	-46,8	-47,6
Ungarn	-55,5	-56,9	-57,6	-57,8	-57,9
Tjekkiet	-30,7	-38,3	-37,4	-36,4	-37,0
Estland	-5,3	-5,3	-4,9	-4,3	-4,0
Letland	-14,1	-14,4	-14,4	-14,0	-14,3
Litauen	-22,4	-21,4	-19,7	-21,2	-20,9
Slovenien	-29,5	-29,4	-29,4	-30,2	-30,4
Slovakiet	-43,3	-42,6	-43,6	-44,2	-44,9
Malta	-62,7	-71,8	-75,0	-76,4	-77,1
Cypern	-65,2	-69,8	-71,9	-69,1	-66,6

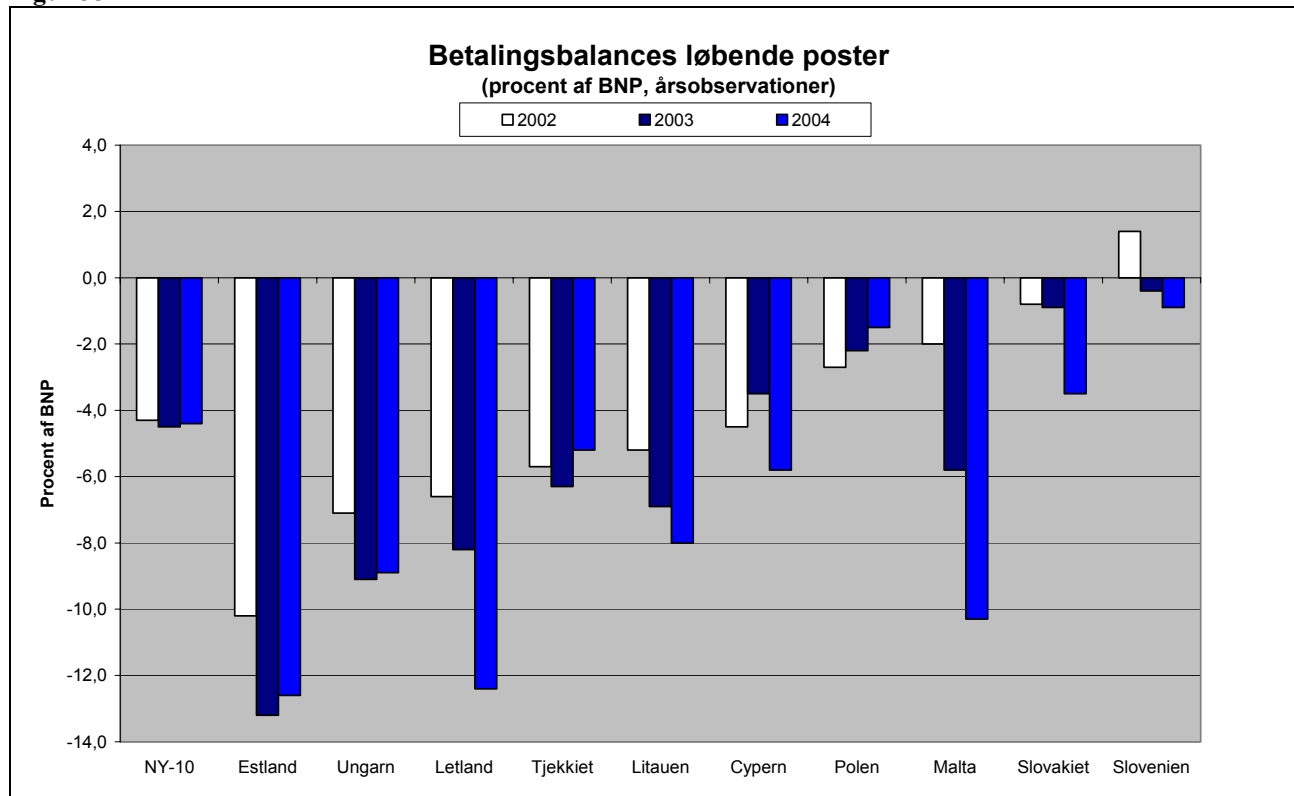
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Den **offentlige bruttogæld** er ved at stabilisere sig i de nye EU-lande. **Stigningen** er ikke nær så stor som tidligere prognoser forudså. Det skyldes blandt andet, at budgetunderskuddet er på vej nedad. (jf. side 30)

Hvis den offentlige bruttogæld kan stabilisere sig på omkring de **45 procent**, er gælden stadig på et "håndterbart" niveau for de nye lande. For de "gamle" EU-lande er gældsprocenten på 65 procent.

Betalingsbalance

Figur 35

Kilde: Eurostat

Tabel 20

Løbende poster (% af BNP)	2002	2003	2004	Prognose	
				2005	2006
NY-10	-4,3	-4,5	-4,4	-4,4	-4,5
Polen	-2,7	-2,2	-1,5	-2,4	-3,0
Ungarn	-7,1	-9,1	-8,9	-8,7	-8,2
Tjekkiet	-5,7	-6,3	-5,2	-4,7	-4,6
Estland	-10,2	-13,2	-12,6	-12,1	-11,2
Letland	-6,6	-8,2	-12,4	-10,5	-10
Litauen	-5,2	-6,9	-8,0	-8,8	-8,5
Slovenien	1,4	-0,4	-0,9	-1,0	-0,8
Slovakiet	-0,8	-0,9	-3,5	-5,0	-4,9
Malta	-2,0	-5,8	-10,3	-9,9	-9,3
Cypern	-4,5	-3,5	-5,8	-4,9	-4,5

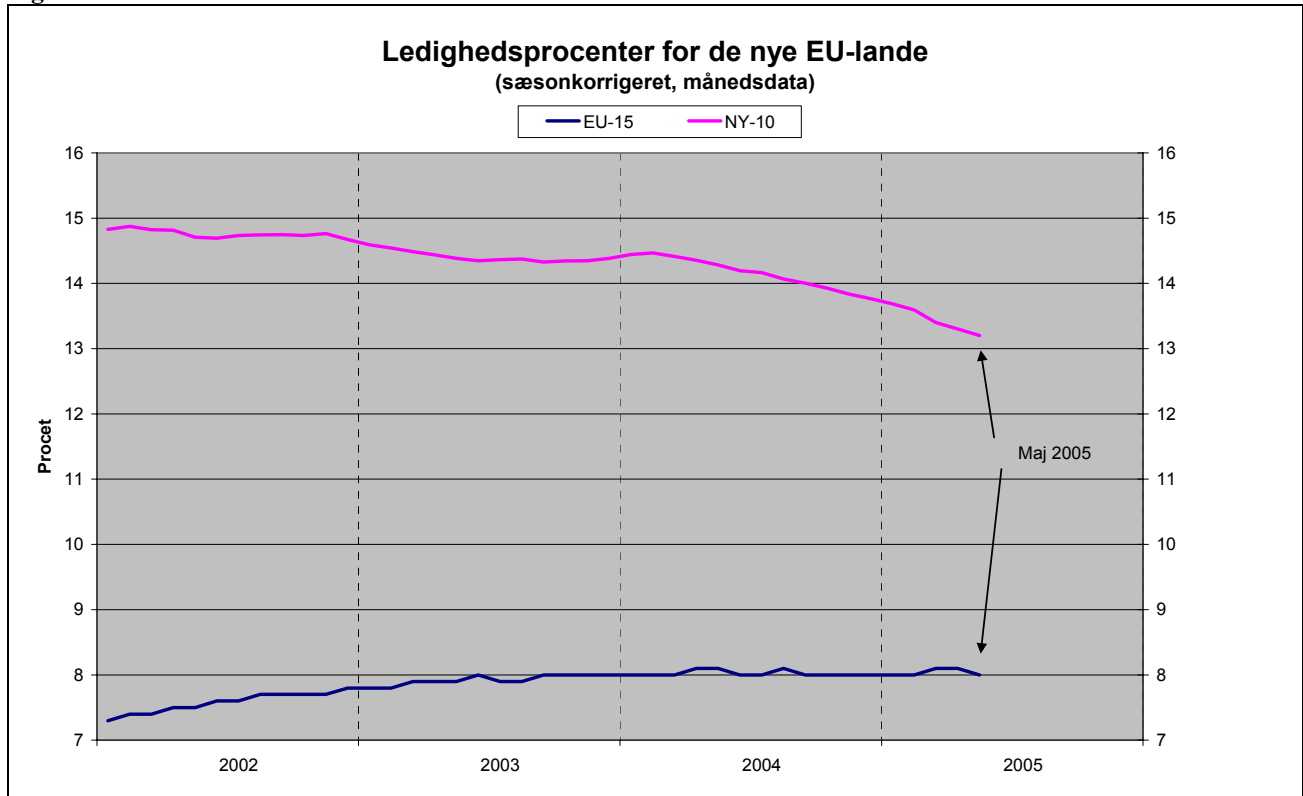
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Underskuddet på **betalingsbalancens** løbende poster er stadig stort, men ser ud til at have stabiliseret sig. Det er primært stigningen i privatforbruget der trækker importen op, men som det fremgår af figur 32 er der heldigvis også gang i **investeringerne** i de nye lande, og det trækker også importen op.

Så længe stor import delvist skyldes store investeringer, er der **ikke** så store betænkeligheder ved betalingsbalanceunderskuddet.

Ledigheden

Figur 36

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 21

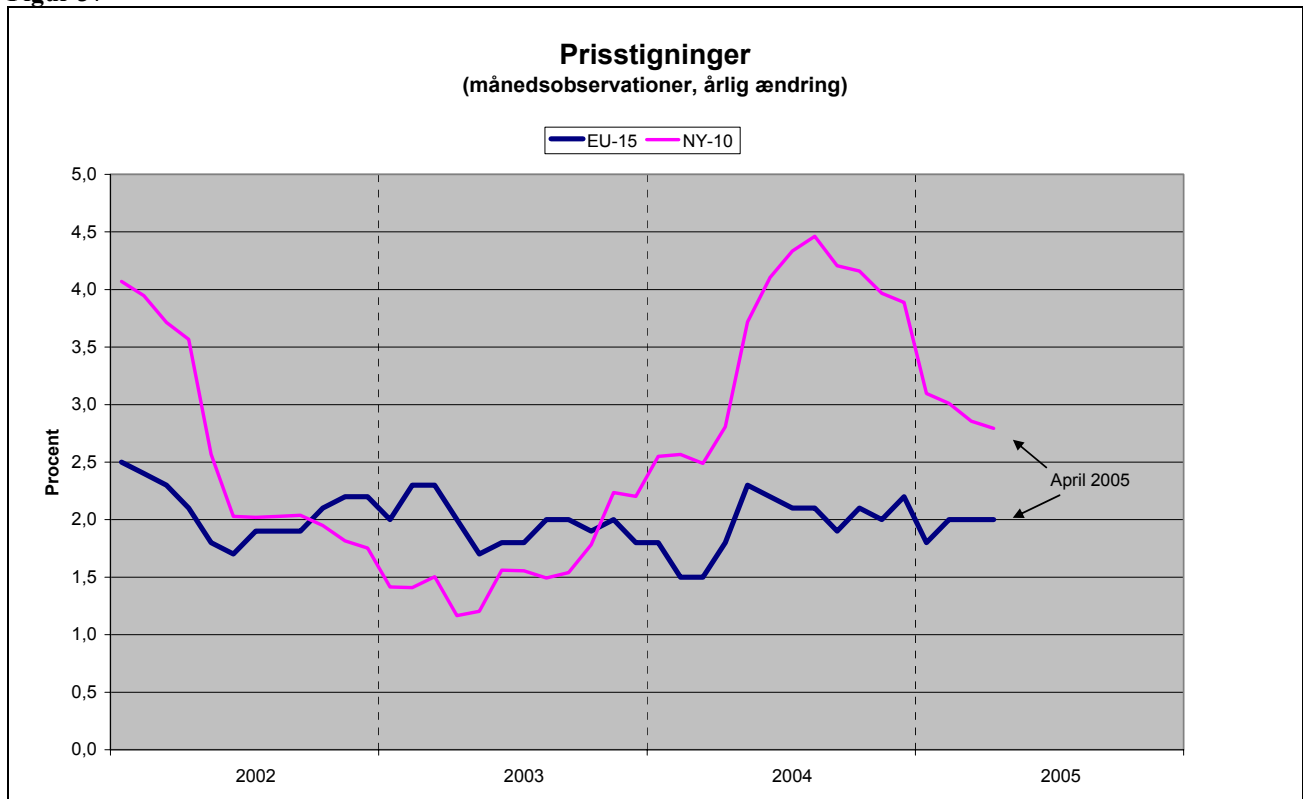
Årlige ledighedsrater (%)	Prognose				
	2002	2003	2004	2005	2006
NY-10	14,8	14,4	14,2	13,1	12,6
Polen	19,8	19,3	18,8	18,3	17,6
Ungarn	5,6	5,7	5,9	6,3	6,2
Tjekkiet	7,3	7,9	8,3	8,3	8,2
Estland	9,5	10,2	10,8	8,7	8,2
Letland	12,6	10,4	9,8	9,4	9,2
Litauen	13,6	12,7	10,7	10,2	9,7
Slovenien	6,1	6,5	6,0	5,9	5,6
Slovakiet	18,7	17,5	18,0	17,6	16,8
Malta	7,7	8,0	7,3	7,1	7,0

Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Den gennemsnitlige **arbejdsløshed** er stadig høj i de nye EU-lande med et ledighedsniveau på **ca. 13-14** procent; varierende fra 5,9 procent i Ungarn til 18-19 procent i Polen. Men ledighedsniveauet er **stadig faldende** i de nye EU-lande, og det må give anledning til en vis optimisme omkring den økonomiske udvikling.

Priserne

Figur 37

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 22

Årlige prisstigninger (HICP %)	2003		2004		Kommissionens prognose	
	2003	2004	2005	2006	2005	2006
EU-10	2,1	4,1	3,0	2,7		
Polen	0,7	3,6	2,1	2,3		
Ungarn	4,7	6,8	3,8	3,6		
Tjekkiet	-0,1	2,6	1,9	2,6		
Estland	1,4	3,0	3,3	2,7		
Letland	2,9	6,2	5,0	3,6		
Litauen	-1,0	1,2	2,9	2,6		
Slovenien	5,7	3,7	2,6	2,6		
Slovakiet	8,5	7,4	3,7	2,9		
Malta	1,9	2,7	2,4	2,1		
Cypern	4,0	1,9	2,3	2,1		

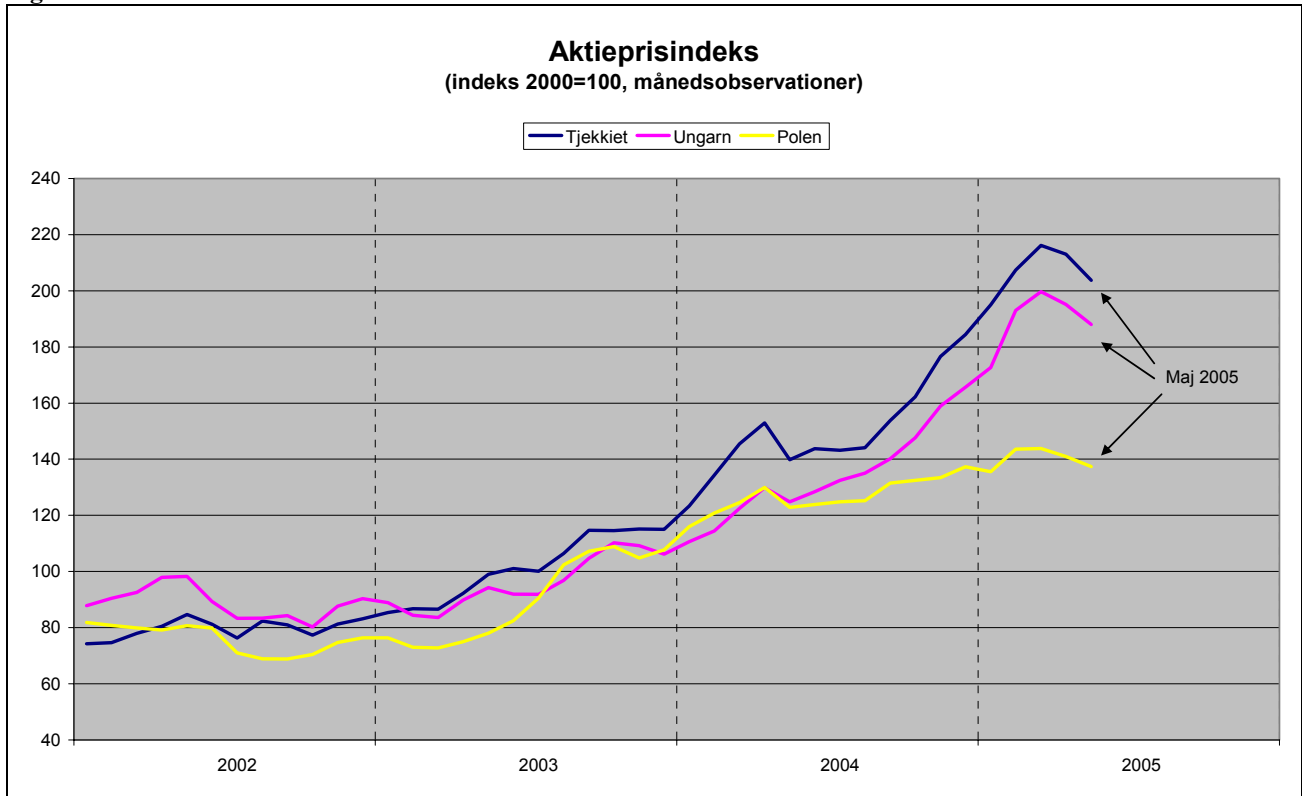
Kilde: Eurostat, Europa-Kommissionen - Economic Forecasts, Forår 2005 og egne beregninger.

Prisstigningerne er nu stærkt på vej ned i EU-10 og nærmer sig nu det ”normale” niveau på ca. 2 procent, der gælder for EU-15.

Når priserne steg så meget i 2004 skyldes det primært højere energipriser og indirekte skatter.

Aktiekursudviklingen

Figur 38

Kilde: Eurostat

Den positive økonomiske udvikling, der forventes for 2005 giver sig ikke helt udslag i **aktiekursen** for de tre store nye EU-lande Polen, Tjekkiet og Ungarn. Aktierne er således faldet en del 2005. Men faldet skal ses på baggrund af nogle meget store stigninger i 2004, så **samlet** set er aktiekursen steget **betydeligt mere** end i de store lande i EU-15.